

Jane Adolphe

Ave Maria School of Law, Stany Zjednoczone

Narody Zjednoczone, Stolica Apostolska i „globalny reset”

Abstrakt: Celem niniejszego opracowania jest przyjrzenie się stanowisku Stolicy Apostolskiej w sprawie „globalnego resetu” poprzez analizę jej kluczowych wypowiedzi i działań w odniesieniu do Światowego Forum Ekonomicznego (WEF), będącego organizacją pozarządową (NGO), oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), będącej organizacją międzyrządową. Artykuł został podzielony na trzy części. W części pierwszej zdefiniowano pojęcia i przedstawiono tło dyskusji. W części drugiej omówiono i poddano krytyce prace Klausa Schwaba, przewodniczącego Światowego Forum Ekonomicznego (WEF), który postrzega COVID-19 jako impuls do rozpoczęcia procesu określanego przez niego mianem „globalnego resetu”. Część trzecia zawiera przegląd obecnych działań Stolicy Apostolskiej w ramach systemu ONZ, które wydają się ściśle powiązane z inicjatywami WEF dotyczącymi globalnego resetu. Rozważane są zarówno uzasadnienia stanowiska Stolicy Apostolskiej, jak i głosy krytyczne wobec niego. Artykuł stwierdza, że Stolica Apostolska przyjęła pewne inicjatywy globalnego resetu i celowo używa języka podobnego do tego, którym posługuje się WEF, jednocześnie utrzymując, że jej podejście jest ugruntowane w Piśmie Świętym i stanowi roztropne zastosowanie społecznej doktryny Kościoła. Nie wszyscy zgadzają się z taką oceną.

Słowa kluczowe: Stolica Apostolska, „globalny reset”, ONZ, Światowe Forum Ekonomiczne

Abstract: The purpose of the paper is to consider the Holy See's position on what has been called the „global reset” through a consideration of its key statements and activities in relation to the World Economic Forum, a non-governmental organization (NGO), and the United Nations Organization (UN), an intergovernmental organization. To this end, the paper is divided into three parts. First part defines terms and presents a backdrop for the discussion. Second part II discusses the work of Klaus Schwab, Executive Chairman of the World Economic Forum (WEF), who views COVID-19 as the trigger to launch what he describes as the “global reset,” which is discussed and critiqued. Third part provides an

overview of the current activities of the Holy See within the UN system, which seems to closely align with global reset initiatives of the WEF. Justifications for the Holy See's position are considered as well as voices critical of the same. The paper concludes that the Holy See has embraced certain global reset initiatives and is intentionally using language like that of the WEF, however, it claims that its approach is grounded in scripture and a prudent application of the social doctrine of the Church. Others disagree.

Key words: The Holy See, "global reset", UN, World Economic Forum

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest przyjrzenie się stanowisku Stolicy Apostolskiej w sprawie „globalnego resetu” poprzez analizę jej kluczowych wypowiedzi i działań w odniesieniu do Światowego Forum Ekonomicznego (ang. World Economic Forum, WEF), będącego organizacją pozarządową (NGO), oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), będącej organizacją międzyrządową. Artykuł został podzielony na trzy części. W pierwszej z nich zdefiniowano pojęcia i przedstawiono tło dyskusji. W drugiej – omówiono i poddano krytyce prace Klausa Schwaba, przewodniczącego WEF, który postrzega COVID-19 jako impuls do rozpoczęcia procesu określanego przez niego mianem „globalnego resetu”. Część trzecia zawiera przegląd obecnych działań Stolicy Apostolskiej w ramach systemu ONZ, które wydają się ściśle powiązane z inicjatywami WEF dotyczącymi „globalnego resetu”. Rozważane są zarówno uzasadnienia stanowiska Stolicy Apostolskiej, jak i głosy krytyczne wobec niego. Artykuł stwierdza, że Stolica Apostolska przyjęła pewne inicjatywy „globalnego resetu” i celowo używa języka podobnego do tego, którym posługuje się WEF, jednocześnie utrzymując, że jej podejście jest ugruntowane w Piśmie Świętym i stanowi roztropne zastosowanie społecznej doktryny Kościoła. Nie wszyscy zgadzają się z taką oceną.

1. Terminologia

Strukturę konstytucyjną ONZ reguluje Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 r. ONZ składa się z sześciu głównych organów: Sekretariatu, Zgromadzenia Ogólnego, Rady Bezpieczeństwa, Rady Gospodarczej i Społecznej (ECOSOC), Rady Powierniczej (obecnie nieistniejącej) oraz Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS). Dziś, gdy do ONZ należą 193 państwa członkowskie, nawet pobieżne spojrzenie na schemat organizacyjny ONZ pozwala zobaczyć rozległą sieć organów głównych, organów pomocniczych, funduszy, programów

i półautonomicznych agencji specjalistycznych, które są powszechnie nazywane „systemem Narodów Zjednoczonych”.

Stolica Apostolska, czyli – w wąskim znaczeniu – papież, w szerszym zaś – papież wraz z Kurią Rzymską, od 1964 r. jest państwem nieczłonkowskim mającym status stałego obserwatora przy ONZ. Po nieudanej próbie ograniczenia statusu Stolicy Apostolskiej jako organizacji pozarządowej, która to próba wynikała z rozgoryczenia szerokimi zdolnościami negocjacyjnymi Stolicy Apostolskiej podczas największych konferencji ONZ w latach 90., jej państwowy status został potwierdzony w 2004 r. rezolucją Zgromadzenia Ogólnego (A/58/314) o udziale Stolicy Apostolskiej w pracach Organizacji Narodów Zjednoczonych. Stolica Apostolska to określenie międzynarodowej podmiotowości papieża w ramach systemu prawa międzynarodowego, odrębnej i oddzielnej, z jednej strony, od Państwa Watykańskiego, suwerennego państwa podlegającego władzy swojego monarchy (papieża), z drugiej zaś – od Kościoła katolickiego, widzialnej i niewidzialnej wspólnoty wiary.

W 1971 r. ekonomista Klaus Schwab założył WEF i postawił tezę, że firmy powinny służyć nie tylko swoim udziałowcom czy akcjonariuszom, ale wszystkim interesariuszom. WEF promuje tzw. wartościowych interesariuszy, którzy mają współpracować z rządami i ONZ. Podstawowym założeniem koncepcji wartościowych interesariuszy jest to, że państwa i podmioty międzyrządowe nie pełnią już dominującej roli na arenie międzynarodowej, ale powinny współpracować z prywatnymi interesariuszami w zarządzaniu międzynarodowym (np. wielkimi firmami technologicznymi, koncernami farmaceutycznymi i biznesem).

WEF nie jest akredytowaną organizacją pozarządową w ramach systemu ONZ, co ogranicza jej możliwości do prowadzenia lobbingu wobec państw i organów ONZ poza salą obrad, a więc tam, gdzie nie są podejmowane decyzje. Dlatego WEF nie figuruje na liście akredytowanych organizacji pozarządowych o statusie konsultacyjnym na stronie internetowej Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ (ECOSOC). WEF prezentuje siebie natomiast jako ciało międzynarodowe o statusie równym państwom i ONZ pod względem wpływu i prestiżu.

2. WEF, ONZ i globalny reset

2a. Uwagi ogólne

Już od 50 lat Schwab rozwija swoją teorię ekonomii, partnerstwa prywatno-publicznego i zarządzania międzynarodowego poprzez publikację książek i raportów

oraz działalność WEF w szwajcarskim Davos oraz we współpracy ze światowymi liderami. Działania i oświadczenia WEF są dostępne na stronie internetowej Forum. WEF jest organem międzynarodowym utworzonym na mocy prawa szwajcarskiego zgodnie z umową z 2015 r. zawartą pomiędzy WEF a Federalnym Departamentem Spraw Zagranicznych. Teorie Schwaba zostały wyjaśnione w jego książkach, m.in.: *Czwarta rewolucja przemysłowa* (2016; wyd. polskie 2018), *Shaping the Future of the Fourth Industrial Revolution* („Kształtowanie przyszłości czwartej rewolucji przemysłowej”) (2018), oraz *Kapitalizm interesariuszy. Globalna gospodarka a postęp, ludzie i planeta* (2021; wyd. polskie 2022).

W 2020 r. Schwab spopularyzował termin „globalny reset” wraz ze współautorem książki pt. *COVID-19. The Great Reset* („COVID-19. Wielki reset”), Thierryem Malleretem [Schwab i Malleret 2020]. Na stronie WEF zamieszczono cytaty, w którym twierdzi on, że „pandemia [COVID-19] stanowi rzadką okazję do refleksji, wyobrażenia sobie na nowo i zresetowania naszego świata”. Innymi słowy, ma to być impuls do przejścia do nowej międzynarodowej formy zarządzania charakteryzującej się partnerstwami publiczno-prywatnymi (PPP). Na potrzeby niniejszego opracowania, jak będzie mowa poniżej, przyjęte zostało, że „globalny reset” odnosi się do tych, którzy podejmują strategiczne PPP oparte na hybrydowej teorii społeczno-ekonomicznej stosunków międzynarodowych, łączącej elementy kapitalizmu, socjalizmu i komunizmu ze współzależnym ograniczaniem procesów demokratycznych.

WEF określa siebie mianem międzynarodowej organizacji współpracy publiczno-prywatnej, która nawiązała strategiczną relację z ONZ na podstawie umowy podpisanej 13 czerwca 2019 r. Ramy partnerstwa strategicznego ONZ-WEF zostały zatwierdzone przez sekretarza generalnego ONZ António Guterresa oraz założyciela i prezesa zarządu Światowego Forum Ekonomicznego Klaus Schwaba. Celem porozumienia jest przyspieszenie realizacji Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z tym paktem ONZ i WEF będą współpracować nad „zaangażowaniem sektora prywatnego, wzmocnieniem pozycji młodzieży, komunikacją i zasięgiem w celu mobilizacji działań” w następujących obszarach: 1) finansowanie Agendy 2030, 2) zmiany klimatyczne, 3) zdrowie, 4) współpraca cyfrowa, 5) równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet, 6) edukacja i umiejętności [UN-WEF Agreement 2019]. W praktyce partnerstwo to obejmuje prezentacje wygłaszane przez Sekretarza Generalnego ONZ i innych szefów programów ONZ na spotkaniach WEF oraz współpracę ONZ z centrami WEF na poziomie krajowym [tamże].

2b. Agenda 2030 ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju

Agenda 2030 ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju jest kompleksowym projektem polityki globalnej, który ma stanowić jednolitą światową wizję „zrównoważonego rozwoju”, wymagającą zmiany priorytetów i polityk gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Złożona z niewiążących rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, Agenda ta obejmuje:

- 1) niewiążącą deklarację *Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju*, zawierającą 17 celów zrównoważonego rozwoju (ang. *Sustainable Development Goals, SDG*) oraz 169 zadań [A/RES/70/1 2015];
- 2) proces przeglądu realizacji założeń z ponad 200 wskaźnikami związanymi ze 169 zadaniami Komisji Statystycznej ONZ [A/RES/71/313 2017; Departament Spraw Społecznych i Ekonomicznych ONZ (UNDESA), Wydział Statystyczny];
- 3) globalne ramy finansowe określone w Agendzie Działań z Addis Abeby (ang. *Addis Abeba Action Agenda, AAAA*), których celem jest sfinansowanie zrównoważonego rozwoju poprzez współpracę partnerstw wielopodmiotowych, w tym wielkich firm technologicznych, koncernów farmaceutycznych i biznesu [A/RES/69/13 2015; UNDESA, Briefing Note].

Podsumowując, Agenda 2030 obejmuje szereg celów SDG, począwszy od wyeliminowania ubóstwa i głodu, przez zapewnienie zdrowego życia, edukacji, pracy, równości płci, warunków sanitarnych i wody pitnej, przyjęcie zielonej polityki w obszarze żywności i rolnictwa, czystej energii, osiedli ludzkich, konsumpcji i produkcji, różnorodności biologicznej, ochrony przyrody i zmian klimatycznych, po promowanie globalnych partnerstw dla realizacji tych celów.

Forum polityczne wysokiego szczebla (ang. High-level Political Forum, HLPF) na temat zrównoważonego rozwoju, w którym uczestniczą głowy państw i rządów oraz inni ich przedstawiciele, odgrywa „kluczową rolę w nadzorowaniu sieci procesów monitorowania i oceny na poziomie globalnym” [Agenda 2030, Deklaracja nr 82]. Zwoływane jest ono co cztery lata pod auspicjami Zgromadzenia Ogólnego, z uwzględnieniem wkładu ze strony organów ONZ. Na przykład proces przeglądu odbywa się na podstawie wybranych raportów, wśród których można wymienić:

- 1) „Roczny raport o postępach w realizacji SDG” przygotowywany przez Sekretarza Generalnego „w porozumieniu z systemem Narodów Zjednoczonych, w oparciu o globalne ramy wskaźników i dane produkowane w ramach krajowych

systemów statystycznych i informacji zgromadzonych na poziomie regionalnym”; [tamże: nr 83]

- 2) Globalny raport dotyczący zrównoważonego rozwoju, „który powinien wzmocnić powiązania nauki z polityką” w ramach Forum HLPF [tamże; por. *Globalny raport zrównoważonego rozwoju UNDESA*]; oraz
- 3) AAAA, dokument końcowy 3. Międzynarodowej Konferencji w sprawie finansowania dla rozwoju, który określa kompleksowy zestaw działań politycznych mających pomóc w zapewnieniu miliardów dolarów rocznie potrzebnych do realizacji Agendy 2030. Przewiduje on swój własny proces przeglądu, który stanowi część procesu przeglądu Agendy 2030.

Agenda 2030 ma na celu wzmocnienie krajowych i międzynarodowych programów finansów publicznych i PPP [Agenda 2030: nr 43; SDG 17.16, 17.17], międzynarodowych instytucji finansowych [Agenda 2030: nr 44], oraz systemu Narodów Zjednoczonych [tamże: nr 46]. Opodatkowanie ma zostać rozszerzone [tamże: SDG 17.1], podobnie jak polityka opieki społecznej, „w szczególności fiskalna, ochrony socjalnej i wynagrodzeń”, pod pozorem osiągnięcia „większej równości”. To z kolei poprawi „regulacje i monitorowanie globalnych rynków i instytucji finansowych” oraz wzmocni „wdrażanie tych regulacji” [tamże: SDG 10.4, 10.5]. Kolejnym celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do ochrony zdrowia [tamże: SDG 3.7], w tym „powszechny dostęp do ochrony zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz korzystanie z praw reprodukcyjnych” [tamże: SDG 5.6], interpretowanych powszechnie przez organy ONZ oraz podobnie myślących partnerów i państwa jako obejmujące dostęp do sterylizacji, antykoncepcji i aborcji. Ma także zostać zapewniony powszechny dostęp do „nowoczesnych usług energetycznych” [tamże: SDG 7.1] oraz uruchomienie 100 miliardów dolarów rocznie na inicjatywy związane ze zmianami klimatycznymi dla krajów rozwiniętych [tamże: SDG 13.a].

Choć trudno zgłaszać zastrzeżenia przeciwko niektórym celom, takim jak zakończenie ubóstwa i głodu, nie ma żadnej gwarancji, że ta całościowa globalna wizja nie posunie się do „brutalnych form przymusu” czy nieudanego zielonego planu, który zagraża „naszej wspólnej przyszłości” [Matikaninen 2019]. Wystarczy spojrzeć na zieloną politykę wdrożoną przez globalne elity w ramach Agendy 2030 na Sri Lance i w Holandii [Blair 2022; Colton 2022]. Radykalne ograniczenia w stosowaniu nawozów, hodowli zwierząt i produkcji mięsa wywołały protesty i zamieszki, niedobory żywności, głód i utratę środków do życia, gdy jednocześnie mnożyły się niezliczone konflikty interesów przywódców politycznych przy okazji dokonywanych przez nich inwestycji w projekty mające na celu rozwiązanie

problemów będących następstwem przyjętej przez nich polityki [tamże]. Pokazuje to choćby fakt, że zwolennicy zielonej polityki, m.in. Bill Gates, niedawno „zainwestowali pół miliarda dolarów w [dużego] internetowego sprzedawcę żywności”, przypuszczalnie w celu zaspokojenia potrzeb związanych z problemami niedoboru żywności stworzonymi przez tę właśnie politykę [Mercola 2022].

Oczywiste jest, że „przekształcanie naszego świata” będzie kosztować ogromną ilość pieniędzy i może – pod pozorem realizacji celów – spowodować niewyobrażalne ludzkie cierpienia z uwagi na naruszanie podstawowych praw człowieka, pozbawianie ludzi środków do życia, odebranie im prywatnej własności oraz kontrolę nad produkcją i dystrybucją żywności (określaną jako „bezpieczeństwo żywnościowe”). Te negatywne skutki, które są oczywiście uważane za cenę, którą trzeba zapłacić za transformację, nie wykazywałyby oznak spowolnienia, ale trwały bez końca, wspierane przez nieustanną propagandę opartą na strachu realizowaną przez wielkie media, wiecznie uzasadnianą przez kolektywistyczne czy komunistyczne teorie egzekwowane w dużej mierze za pomocą środków technologicznych i państwowych organów ścigania. Przez analogię powinien nam przyjść na myśl „wielki skok naprzód”, program wprowadzony w Chinach w maju 1958 r., o którego możliwych skutkach Mao powiedział: „połowa Chin [może] równie dobrze będzie musiała umrzeć” [Chang 2006: 519]. Program ten zakładał „wyprzedzenie krajów kapitalistycznych w dość krótkim czasie i stanie się jednym z najbogatszych, najbardziej zaawansowanych i potężnych krajów na świecie”, bez wydawania jednak jakichkolwiek pieniędzy [tamże]. Zmuszał on chłopów do dłuższej i cięższej pracy, bez zapewnienia im jakichkolwiek środków bezpieczeństwa czy opieki medycznej, co skutkowało nieudanymi robotami publicznymi, niewolniczymi obozami pracy oraz śmiercią w wyniku wypadków, przepracowania i głodu [tamże: 519-535]. Zdaniem niektórych Agenda 2030 stanowi dążenie do stworzenia zaawansowanego, potężnego, jednoświatowego reżimu PPP, który ma niewiele empatii dla mas, choć ci, którzy opowiadają się za jego wprowadzeniem w erze zrównoważonego rozwoju, prawdopodobnie zaprotestowaliby przeciwko tej analogii, dowodząc, że Mao poniósł porażkę, ponieważ nie inwestował pieniędzy, zaś w przypadku Agendy 2030 jest inaczej.

Totalitarny charakter Agendy 2030 widać już na pierwszy rzut oka, biorąc pod uwagę jej:

- 1) koncepcję – Agenda ma być wizją dla „wszystkich narodów i ludów oraz wszystkich grup społecznych” [nr 4], w której „nikt nie zostanie [...] pominięty” [Preambuła, ust. 2];

- 2) szeroki zakres, obejmujący wszystkie obszary o „krytycznym znaczeniu dla ludzkości i naszej planety” [Preambuła: ust. 4];
- 3) cel, którym jest „uwolnić ludzkość od plagi ubóstwa i [...] uzdrowić oraz zabezpieczyć naszą planetę” [(Preambuła: ust. 2)];
- 4) środki, które obejmują podjęcie „śmiałyłch kroków ukierunkowanych na zmiany, [...] aby skierować świat na ścieżkę zrównoważonego i trwałego rozwoju” [tamże], co, jak widzieliśmy już na Sri Lance i w Holandii, będzie w sposób nieunikniony wiązało się z poświęceniem pewnych podstawowych praw człowieka;
- 5) standaryzację terminologii, tworzenie struktur i mechanizmów oraz koordynację partnerstw finansowych w celu promowania narracji „przekształcania naszego świata” na rzecz zrównoważonej przyszłości;
- 6) zastosowania, jako że „uniwersalne cele i zadania” mają „obejmować cały świat, zarówno kraje rozwinięte, jak i rozwijające się” [nr 5].

Warto zauważyć, że początki Agendy 2030 jako integralnej części globalnego resetu sięgają głównych światowych konferencji ONZ z lat 1990 i 2000 [Agenda 2030, Deklaracja nr 11], gdzie Stolica Apostolska (papież), o czym będzie mowa dalej, oraz podobnie myślące państwa walczyły z dehumanizującymi ideami mającymi na celu ograniczenie wolności religii i sumienia z jednej strony, a z drugiej – promowanie powszechnego prawa do aborcji, rozkład naturalnej rodziny oraz rozpowszechnienie ideologii gender [Marucci 1997]. Takie ideologie były promowane przez pewne podobnie myślące państwa członkowskie, urzędników ONZ oraz organizacje pozarządowe na każdym międzynarodowym spotkaniu dotyczącym rozwoju i tematów pokrewnych, takich jak środowisko, prawa człowieka, populacja, kobiety, dzieci i osiedla ludzkie. Wysiłki te były próbą wygenerowania wspólnej globalnej wizji rozwoju poprzez odrębne, niewiążące dokumenty końcowe, ogólnie nazywane przez urzędników ONZ oraz podobnie myślące państwa i organizacje pozarządowe „oświadczeniami politycznymi ONZ” czy „miękkim prawem”. Walki ideologiczne były kontynuowane w procesach przeglądu, które miały miejsce po pierwotnych konferencjach. Brak zgody między poszczególnymi państwami trwa do dziś.

Równie godne uwagi są obecne wysiłki na rzecz wzmocnienia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) [Agenda 2030, Deklaracja: SDG 3.9a]. W odniesieniu do „globalnej architektury bezpieczeństwa zdrowotnego” Dyrektor Generalny WHO, Tedros Adhanom Ghebreyesus, opowiedział się na Światowym Zgromadzeniu Zdrowia (WHA) w 2020 r. za przyjęciem traktatu pandemicznego

między państwami w celu wzmocnienia prewencji, gotowości i reagowania na pandemię [Hemmati 2022]. Proces opracowywania traktatu rozpoczął się w kolejnym roku [Komunikat prasowy WHO WHA]. Rada Europy opowiada się za traktatem [Polityki Rady Europy], natomiast argumenty przeciwko niemu przedstawiają zwolennicy „wielostronnej współpracy, w której rządy, instytucje międzyrządowe i aktorzy niepaństwowi” podejmują i podtrzymują zobowiązania „bez tworzenia traktatów” [Fidler 2021]. Inni sprzeciwiają się tej inicjatywie ze względu na erozję zaufania do WHO z powodu „nieskutecznego (i niejednokrotnie szkodliwego) zarządzania” kryzysem COVID-19 oraz opieszałości w dokładnym zbadaniu jego źródeł, „najwyraźniej z uwagi na opór ze strony Chin” [Hemmati 2022]. Jeszcze inni sprzeciwiają się rozszerzaniu uprawnień WHO, wskazując, że stanowiłoby to ograniczenie suwerenności państw i prowadziłyby do stworzenia pierwszego departamentu czy ministerstwa nieuchronnie nadciągającego jednego rządu światowego [tamże].

2c. Inicjatywa „globalnego resetu” WEF i KPCh

Na stronie internetowej WEF przedstawione zostały elementy „inicjatywy «wielkiego resetu»”, czyli nowe idee na „ten unikalny moment w historii”, który wywołały „zakłócenia w ekonomii, polityce i naszym codziennym życiu”, a które można wykorzystać „jako katalizator nowego podejścia do zarządzania naszymi społeczeństwami” [WEF The Great Reset]. W ramach przyjętego w 2019 r. partnerstwa strategicznego ONZ-WEF na rzecz Agendy 2030 przewidziano m.in. współpracę w celu wspierania państw w realizacji powszechnej ochrony zdrowia i osiągnięcia powszechnego dobrobytu w kontekście Agendy 2030 oraz w celu rozwiązywania pojawiających się kluczowych globalnych zagrożeń dla zdrowia, w tym oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, zdrowia psychicznego i innych kwestii, które wymagają silnych wielostronnych partnerstw i działań. [UN-WEF].

W obszarze współpracy cyfrowej te dwie organizacje będą „zaspokajać potrzeby czwartej rewolucji przemysłowej”, dążyć do globalnego „cyfrowego zarządzania i włączenia” oraz promować PPP, aby umożliwić globalne przekwalifikowanie w okresie przejściowym dla około 1,8 miliarda młodych ludzi [tamże].

Wyrażenie „czwarta rewolucja przemysłowa” to tytuł książki Schwaba [2016]. Jej główną tezę autor podsumowuje w wywiadzie, w którym stwierdza, że rewolucja ta zmienia to, kim jesteśmy jako istoty ludzkie, poprzez systemy cyfrowe, fizyczne i biologiczne [Epoch TV Loudan 2022]. Przewiduje on, że w ciągu dziesięciu lat

w naszych ubraniach, szyjach i mózgach umieszczone zostaną mikroprocesory, które połączą nas bezpośrednio z cyfrowym światem; zapewne te same środki doprowadzą do podporządkowania ludzi nowemu reżimowi [tamże]. W jego wizji ludzie będą jedli owady, co ma być dobre tak dla nich, jak i dla środowiska, oraz zrezygnują z prywatnej własności, przypuszczalnie z tego samego powodu [tamże]. Schwab jest świadomy, że taka rewolucja może „zrobotyzować” ludzkość, co uważa za dehumanizujące, nie dostrzega jednak, że poddanie człowieka kolektywistycznej wizji świata jest równie dehumanizujące [WEF Fourth Industrial Revolution]. “W swojej najbardziej pesymistycznej, zdehumanizowanej formie, „czwarta rewolucja przemysłowa” może rzeczywiście mieć potencjał „robotyzacji” ludzkości, a tym samym pozbawienia nas serca i duszy. Jednak jako uzupełnienie tego, co najlepsze w ludzkiej naturze – kreatywności, empatii, odpowiedzialnego zarządzania zasobami – może również wynieść ludzkość na poziom nowej zbiorowej i moralnej świadomości opartej na wspólnym poczuciu przeznaczenia. Na nas wszystkich spoczywa obowiązek zapewnienia, aby zwyciężyło to drugie” [tamże].

W swojej książce o „globalnym resecie” Schwab snuje refleksje na temat tego, jak mógłby wyglądać „post-pandemiczny” świat z perspektywy makro i mikro. Rozważane są trzy definiujące świeckie cechy czy siły: współzależność, szybkość i złożoność, jak również pięć kategorii makro: ekonomiczna, społeczna, geopolityczna, środowiskowa i technologiczna. Jeśli chodzi o pewne mikrotrendy i zmiany w przemyśle, przewiduje się tylko dwie możliwe ścieżki: jedną pozytywną: integracyjną, sprawiedliwą i przyjazną dla środowiska, z harmonijnymi skutkami społecznymi w ramach systemu nadzoru, oraz jedną negatywną: indywidualistyczną, opartą na nierównościach i skutkującą marnotrawstwem, powodującą gwałtowne reperkusje społeczne i pozbawioną systemu nadzoru.

Książka o „globalnym resecie” odrzuca ideę prawdy obiektywnej, umniejsza rolę praw człowieka i pomija wszelkie odniesienia do zasady pomocniczości. Co więcej, globalna sieć nadzoru jest postrzegana w niej jako zjawisko pozytywne, a gdy mowa o Chinach, nie pojawia się żadna wzmianka na temat nieustannych okrucieństw popełnianych przez Komunistyczną Partię Chin (KPCh) wobec własnego narodu. Oto wiele mówiący fragment z jej omówienia stosunków między USA a Chinami: „Oczywiście, istnieją diametralnie różne poglądy na temat tego, który kraj «ma rację», czy który «dopnie swego», wykorzystując słabości i ułomności drugiego. Trzeba jednak spojrzeć na nie w kontekście. Nie ma poglądu «dobrego» i «złego», ale różne, często rozbieżne interpretacje, które niejednokrotnie korelują z pochodzeniem, kulturą i osobistą historią tych, którzy je wyznają” [Schwab i Malleret

2020: 120]. Kilka zdań później autorzy podkreślają ten fundamentalnie relatywistyczny punkt widzenia: „By pozostać przy wspomnianej wcześniej metaforze «świata kwantowego», z fizyki kwantowej można wywnioskować, że obiektywna rzeczywistość nie istnieje” [tamże].

Ci, którzy śledzą wydarzenia w Chinach, wiedzą, że tamtejszy system kredytu społecznego, opierający się na cyfrowej tożsamości osobistej i systemie nadzoru, jest wykorzystywany do kontrolowania ludności. To tylko jedno z wielu narzędzi stosowanych przez totalitarną Komunistyczną Partię Chin (KPCh), która sprzyja także ludobójstwu członków wspólnot religijnych, niewolniczej pracy, arbitralnym wyrokom więzienia, torturom i przymusowemu pobieraniu organów [Adolphe, Szymański 2021]. Te okrucieństwa zostały szczegółowo omówione przez koalicję osób świeckich utworzoną w odpowiedzi na wezwanie kardynała Charlesa Bo, Przewodniczącego Federacji Konferencji Episkopatów Azji, do obchodzenia corocznie w maju tygodnia modlitw za „narody i kościół w Chinach” [Global Prayer for China; International Catholic Jurists Forum]. O szczegółach tych okrucieństw opowiadają ich ofiary oraz eksperci na dwóch stronach internetowych poświęconych temu tematowi [tamże].

Chińskie podejście „zero tolerancji wobec COVID-19” obejmowało m.in. zamknięcie milionów mieszkańców Szanghaju w domach bez wystarczającej ilości pożywienia, co doprowadziło do ich śmierci głodowej [Wolfe 2022]. Niedawno około miliona klientów chińskich banków złożyło skargę na zamrożenie ich zdigitalizowanych kont bankowych w wiejskiej prowincji Henan, rzekomo z powodu wewnętrznej aktualizacji systemu. Zamrożone środki obejmowały w sumie około „39,7 mld juanów (5,91 mld dolarów)” [Li 2020]. Po dwóch miesiącach takiej sytuacji setki tysięcy osób zamierzało udać się do urzędu nadzoru bankowego w Zhengzhou, aby tam zaprotestować, uniemożliwiła im to jednak aplikacja COVID-19, która wyświetlała kolor czerwony, oznaczający potencjalne zarażenie wirusem. Skutkiem tego zablokowany został dla nich dostęp do dworców kolejowych, wjazdów na autostrady, publicznych toalet i sklepów, z możliwością nałożenia „obowiązkowej kwarantanny w scentralizowanych ośrodkach izolacyjnych”, jeśli nie wrócą do domu [tamże].

W odpowiedzi na totalitarne działania KPCh, od 2004 r., wielu Chińczyków wyrzekło się członkostwa w KPCh zgodnie z petycją *End CCP* („Wyeliminuj KPCh”) Globalnego Centrum Tuidang z siedzibą w Nowym Jorku [End CCP; Eva 2022; WU 2022]. Strona internetowa *End CCP* twierdzi, że KPCh promuje

globalny komunizm za pośrednictwem wielu środków, w tym poprzez celowo rozmieszczonych polityków zachodnich demokracji: „KPCh pragnie nie tylko władzy terytorialnej, ale także dąży do zaszczepienia na całym świecie ideologii komunistycznej. Partia systematycznie przejmuje kontrolę nad zachodnią narracją: mediami głównego nurtu, wielkimi firmami technologicznymi, Hollywoodem, przemysłem sportowym, politykami [...]. Wielokrotnie byliśmy świadkami tego, jak uginają się i sami cenzurują swoje własne wypowiedzi na korzyść Pekinu”.

Wsparcie dla tej tezy można znaleźć w działaniach licznych przywódców demokracji silnie związanych z WEF i KPCh, takich jak premier Kanady Justin Trudeau czy jego odpowiednicy w Australii, Austrii i Włoszech. Schwab z dumą wymienia przykłady globalnych elit, które zostały uformowane poprzez program młodych liderów WEF – wśród przedstawicieli owych elit znajdują się np. „premier Trudeau i połowa jego gabinetu” [Epoch TV Loudon]. I rzeczywiście, Trudeau powiedział pewnej grupie kobiet w 2013 r., że podziwia dyktaturę Chin, która pozwala KPCh robić, co chce, zwłaszcza w kwestii zielonej polityki: „Jest we mnie jakiś poziom podziwu dla Chin, ponieważ ich podstawowa dyktatura pozwala im zawrócić gospodarkę w miejscu, powiedzieć, że musimy być ekologiczni, musimy zacząć inwestować w energię słoneczną”. I dalej: „Zapewnia to takie możliwości, o których wiem, że z pewnością marzy [premier] Stephen Harper: posiadanie dyktatury, w której można robić, co się chce, co uważam za dość interesujące” [cyt. za: Miltimore 2022].

Ci globalni przywódcy zawiesili procesy demokratyczne, wprowadzili nakazy (takie jak maski, lockdowny, szczepionki), wdrożyli politykę „no jab, no job” („brak szczepienia – brak pracy”), wywołując chaos polityczny, gospodarczy i społeczny [Editorial Board 2022; Oltermann 2021; Polumbo 2022]. Taktyka Trudeau obejmowała w szczególności demonizację pewnych grup, a mianowicie „niezaszczepionych” i uczestników pokojowych protestów (np. konwoju ciężarówek); ci ostatni byli aresztowani, karani grzywnami, więzieni, a ich konta bankowe i platformy finansowania zostały zamknięte. Błyskotliwe omówienie tej sytuacji można znaleźć w książce Dereka Smitha, gdzie w stylu Dr. Zeusa¹ opowiedziana została dzieciom historia o tym, „jak Trudeau ukradł wolność” [Knipe i Smith 2022].

Schwab sam przyznał, że WEF współpracowało z Chinami przez ostatnie „cztery dekady” [Epoch TV Loudon]. Słowa te padły w Pekinie podczas wystąpienia

¹ Dr Zeus – popularny kompozytor, piosenkarz i producent muzyczny pochodzenia brytyjsko-indyjskiego (przyp. tłum.).

wyłoszonego na Światowym Forum Rozwoju Młodzieży zorganizowanym w 2022 r. przez Ogólnochińską Federację Młodzieży (ACYF), marionetkę młodzieżowego pionu KPCh [tamże; World Youth Development Forum]. Trevor Loudan, autor i gospodarz telewizyjny, nazwał je „komunistycznym zgromadzeniem” [Epoch TV], przyciągnęło ono bowiem dwa tysiące młodych osób z różnych komunistycznych grup młodzieżowych z całego świata. Są one wymienione na stronie internetowej konferencji, wraz z WEF [World Youth Development Forum]. Inni wymienieni tam sponsorzy to organy ONZ, takie jak UN China, Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO), Organizacja Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury (UNESCO), Program Rozwoju ONZ (UNDP) oraz Fundusz Ludnościowy ONZ (UNFPA) [tamże]. W innych wywiadach ze Schwabem widać w tle popiersie Włodzimierza Lenina, którego za bohatera uważa Xi Jinping, prezydent Chińskiej Republiki Ludowej, będący z kolei filozoficznym, politycznym, gospodarczym i militarnym sojusznikiem Władimira Putina, prezydenta Rosji, który również podziwia Lenina [Epoch TV].

2d. Krytyka modelu partnerstwa prywatno-publicznego

Według Jena Martensa [2019: 207-209], WEF proponuje model łączący PPP w system, który ma zastąpić dotychczasowe struktury demokratyczne, opierając się na podstawowym założeniu, że „globalne problemy są zbyt duże, a sektor publiczny zbyt słaby, by rozwiązać je samodzielnie”. Martens opisuje walkę o redefinicję „globalnego partnerstwa” (między państwami) w odróżnieniu od „partnerstwa wielostronnego” (korporacje lub organizacje pozarządowe i państwo). Pokazuje on, że stanowisko WEF zostało w dużej mierze wyrażone w kontekście celów zrównoważonego rozwoju Agendy 2030, z odniesieniem do „partnerstw wielostronnych” w Celu 17. Stwierdza, że „[w] kontekście Agendy 2030 różnica między partnerstwem a partnerstwami nie jest jedynie semantycznym wyrafinowaniem, ale odzwierciedla dwa fundamentalnie różne spojrzenia na rolę państwa” [tamże]. Pierwsze z nich odnosi się do globalnego partnerstwa opartego na idei państwa „jako powiernika zobowiązań, szczególnie w odniesieniu do praw człowieka, oraz jako centralnego dostawcy dóbr i usług publicznych” [tamże]. Drugie zaś odnosi się do partnerstw wielostronnych w myśl koncepcji, w której rolę państwa jest „moderowanie i umożliwianie działań różnych publicznych i prywatnych «interesariuszy»” [tamże]. Innymi słowy, państwo, wybrane przez naród, pełni władzę i ponosi odpowiedzialność za dobro wspólne, w tym za poszanowanie podstawowych praw człowieka, natomiast zgodnie z drugą koncepcją zasada demokratyczna została usunięta i zastąpiona współpracą i współdziałaniem różnych organów bez realnej odpowiedzialności za dobro wspólne, dobro osoby ludzkiej i podstawowe prawa człowieka.

WEF „zakłada, że do zarządzania zglobalizowanym światem najlepiej nadaje się koalicja międzynarodowych korporacji, rządów (w tym poprzez system ONZ) i wybranych organizacji społeczeństwa obywatelskiego (CSO)” [tamże]. Martens nie uważa jednak, że słabość sektora publicznego jest nieunikniona, a raczej, że jego obecna słabość jest skutkiem celowych decyzji. Stwierdza: „Jesteśmy świadkami błędnego koła osłabiania państwa: połączenie neoliberalnej ideologii, lobbingu korporacyjnego, polityki fiskalnej przyjaznej dla biznesu, unikanie opodatkowania i uchylanie się od płacenia podatków doprowadziło do ogromnego osłabienia sektora publicznego i jego zdolności do zapewniania podstawowych dóbr i usług” [tamże]. Następnie zaś podkreśla, że: „korporacje mają zasadniczo inny podstawowy interes niż rządy, agencje ONZ, organizacje pozarządowe i ruchy społeczne: «podstawowym interesem korporacji – wynikającym z ich obowiązku powierniczego – jest zaspokojenie interesów ich właścicieli, wierzycieli i akcjonariuszy. Mówienie o interesariuszach zaciera to ważne rozróżnienie pomiędzy różnymi aktorami»” [tamże].

2e. Różne krytyki polityk COVID-19

Obecnie wiele osób na całym świecie zadaje sobie pytanie, czy COVID-19 był w ogóle kiedykolwiek stanem wyjątkowym. Nie ma to nic wspólnego ze sprzeciwem wobec szczypien jako takim. Chodzi raczej o to, że ludzie wątpią w zasadność polityk związanych z COVID-19. Pytanie brzmi, czy WEF i czołowi kapitaliści (prezesi spółek, członkowie zarządów) świadomie promowali polityki i plany stanowiące w całości lub po części realizację Agendy 2030 w sposób, który zaburzył systemy społeczne, polityczne i gospodarcze, aby utworzyć „drogę dla autokratycznej globalnej przyszłości przypominającej raczej komunistyczno-kapitalistyczny system coraz bardziej dominujących Chin” [Pentin 2021e].

Warto zauważyć, że w ramach ONZ od lat promowane są tzw. argumenty „stanu wyjątkowego”, które mają doprowadzić do masowych zmian w myśleniu i działaniu (np. tzw. kryzys populacyjny z lat 90.) [Brownstein 2019; Marucci 1997]. Powszechnie wiadomo, że kluczowe organy ONZ mobilizują miliardy dolarów, aby tworzyć dane, formułować argumenty, budować sieci, doprowadzać do zmian w ustawodawstwie krajowym i promować idee scentralizowanego planowania, które zawierają element depopulacji (np. sterylizacja, antykoncepcja, aborcja). Argumenty te są zwykle częścią większego tematu dotyczącego trudnej sytuacji uchodźców i migrantów, przemocy wobec kobiet, gwałtownych zjawisk klimatycznych czy niesienia pomocy ofiarom klęsk żywiołowych. W przeszłości Stolica Apostolska konsekwentnie sprzeciwiała się depopulacji, jednocześnie akceptując bardziej pozytywne elementy tych dyskusji [Marucci 1997].

Jedną z najskuteczniejszych „ideologii kryzysowych” okazała się pandemia COVID-19, czego dowodem jest szybkość podjęcia działań o wymiarze niemal globalnym. Przyczynę tego stanu rzeczy najlepiej ujął Schwab: „Rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych ma wyjątkową zdolność do podsycania strachu, niepokoju i masowej hysterii [...] stanowi również wyzwanie dla spójności naszych społeczności i zbiorowej zdolności do zarządzania kryzysowego. Epidemie z natury rzeczy dzielą i traumatyzują” [Schwab i Malleret 2020].

Podsumowując, zdaniem Schwaba i myślących podobnie jak on światowych liderów COVID-19 ujawnił fundamentalne problemy w systemach społecznych, politycznych i ekonomicznych, co stanowi okazję do przekształcenia wszystkich aspektów naszego świata poprzez promowanie nowych polityk i struktur idących torem bardziej technologicznym, zrównoważonym i przyjaznym dla środowiska.

Inni natomiast twierdzą, że polityki związane z COVID-19 świadczą o narodzinach nowego totalitaryzmu. W 2022 r., podczas spotkania grupy katolickich prawników i naukowców zebranych pod auspicjami International Catholic Jurists Forum, aby studiować pisma Tomasza z Akwinu, prawo i politykę w czasach COVID-19, ks. prof. Piotr Mazurkiewicz, zauważył: „Istnieje realne pytanie o to, w jakim stopniu pandemia zmieniła sposób funkcjonowania zachodnich demokracji. Teoretycznie istnieje możliwość przekształcenia demokracji liberalnej w demokrację totalitarną (J.L. Talmon). Istotą totalitaryzmu jest sytuacja, w której rząd przejmuje całkowitą kontrolę nie tylko nad zewnętrznymi zachowaniami obywateli, ale także nad ich życiem wewnętrznym – sposobem myślenia i oceniania świata. Dzięki technologii środki do osiągnięcia całkowitej kontroli nad społeczeństwem nie opierają się już na «nagiej przemocy» [...]. Rządy są w stanie przejąć kontrolę nad systemami komunikacyjnymi i edukacyjnymi, z możliwością wykluczenia głosów sprzeciwu z publicznej debaty. Niektóre rządy państw zachodnich próbowały to właśnie osiągnąć poprzez monopol informacyjny w obszarze polityki zdrowotnej. Fakt, że obywatele często bardziej cenią sobie bezpieczeństwo niż wolność, sprawia, że łatwiej im ulec propagandzie bezpieczeństwa zdrowotnego” [ICJF 2022]

Myśl Mazurkiewicza znajduje oparcie w pracach psychologów, autorów, polityków i katolickich przywódców religijnych, którzy postrzegają niektóre środki związane z COVID-19 jako charakterystyczne dla reżimów totalitarnych i wiążące się z rozpowszechnieniem materializmu marksistowskiego w dyskursie publicznym, a niepasujące do prawidłowo funkcjonujących demokracji [Cristin, 2017; Desmet 2022; Gockowski, 2020; Hinchcliffe 2020; Slisco 2021; Wolf 2022]. Jeśli chodzi

o kulturę anulowania (*cancel culture*), która demonizuje dysydentów narracji mass mediów na temat COVID-19 i innych kwestii (np. ideologii gender, ruchu Black Lives Matter), zjawisko to zostało porównane do maoizmu podczas „wielkiej czystki” rewolucji kulturalnej, tyle że nie wiąże się z rozlewem krwi [Adorney 2022]. Mao wdrożył plan terroru wobec dysydentów, używając środków publicznego upokorzenia, tortur i egzekucji [Chang 2005: 635-637]. Wiemy, że wielu przeciwników szczepionek COVID-19 straciło pracę i zostało na inne sposoby poddanych ostracyzmowi lub publicznemu upokorzeniu, zaś rodziny zgłaszające negatywne skutki szczepień, takie jak niepełnosprawność i zgon, zostały w dużej mierze zignorowane.

W odniesieniu do paszportów szczepionkowych David Thunder twierdzi, że „wykluczając niezaszczepionych z pełnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym i wywierając na nich znaczną presję, aby się zaszczepili”, system ten podważa dwie podstawowe wartości wolnego i otwartego społeczeństwa, a mianowicie „prawo do integralności cielesnej oraz równą pozycję wszystkich obywateli w przestrzeni publicznej”, a jednocześnie tworzy „warunki społeczne sprzyjające niechęci, niepokojom społecznym i niestabilności politycznej” [2022].

Grupy lekarzy i naukowców z obszaru medycyny podjęły wspólne działania mające na celu zakwestionowanie polityk związanych ze szczepieniami na COVID-19, które uważają za niedające się naukowo uzasadnić w świetle pojawiających się dowodów na temat szczepionek i terapii genowych, ich nieskuteczności i negatywnych skutków ubocznych [Global COVID Summit Declaration 2021; Global COVID Summit Declaration 2022; Great Barrington Declaration 2020; MedEthica; Morrison 2022].

Jeszcze innych niepokoi naruszanie wolności sumienia i wolności religijnej przez przymusowe szczepienia [ICJF 2022] i zamykanie kościołów, podczas gdy sklepy monopolowe (a nawet salony fryzjerskie) pozostały otwarte jako „usługi podstawowe” [Sagers 2021]. Takie działania wskazują na niechęć wobec religii wyrażaną pod przykrywką polityk związanych z COVID-19.

Wreszcie wielu innych zastanawia się, czy polityka związana z pandemią wiąże się z działaniami depopulacyjnymi. Powodem tych wątpliwości jest rosnąca liczba działań niepożądanych, a także przedwczesnych zgonów związanych ze szczepieniami [Cotovio i in. 2021; Gat i in. 2022; Grome i in. 2021].

2f. Krytyka „wielkiego resetu”

Schwab odrzuca światopogląd, który, jego zdaniem, promuje ideę, „że ludzie są z natury samolubni, niewspółpracujący i agresywni, a bez cywilizującego wpływu rządów i przywódców porządek szybko by się załamał i zapanowałyby chaos” [WEF, Building Blocks of the Great Reset]. Wręcz przeciwnie, na stronie WEF przekonuje, że ta wizja człowieka „została po prostu wymyślona. I to wymyślona przez zaskakująco małą, ale przygnębiająco wpływową liczbę jednostek – od Machiavellego i Adama Smitha, po Milтона Friedmana i Williama Goldinga”. Dla Schwaba COVID-19 dał możliwość „wymyślenia tej wizji na nowo”, czyli odtworzenia i uformowania nowego człowieka na potrzeby „czwartej rewolucji przemysłowej”, z chipami komputerowymi włącznie [tamże].

Schwab przyznaje, że po odrzuceniu wielowiekowej myśli filozoficznej na temat człowieka i jego świata nie ma do zaproponowania żadnej konkretnej wizji człowieka, choć zamierza ją stworzyć. Jego wizja będzie prawdopodobnie zgodna z Agendą 2030, służąc nowemu paradygmatowi wielostronnych PPP. Omówienie starożytnej, średniowiecznej i współczesnej myśli filozoficznej dotyczącej kondycji człowieka, czy nawet przedstawienie szybkiego i pobieżnego przeglądu na ten temat, wykracza poza zakres niniejszego opracowania; można je znaleźć gdzie indziej [np. Jan Paweł II 1998; Rommen 1998]. Wystarczy powiedzieć, że nie ulega wątpliwości, iż „globalny reset” Schwaba nie obejmuje judeochrześcijańskiej wizji człowieka, stworzonego na obraz i podobieństwo Trójjedynego Boga, posiadającego zdolności intelektu i woli, które pozwalają mu poznawać prawdę i wybierać dobro poprzez praktykowanie cnoty, co z kolei prowadzi do właściwego uporządkowania społeczeństwa i otwarcia na łaskę Bożą, której celem jest kontemplacja Trójcy Świętej. Schwab neguje natomiast istnienie obiektywnej prawdy, wraz z pojęciami dobra i zła, a więc podstaw głębszego zrozumienia sensu życia opierających się na wierze i rozumie [tamże; zob. też: Bushman 2008; Greene 2020]. Ekonomiczna wizja Schwaba promuje kolektyw kosztem jednostki, która może przyjmować wiele tożsamości płciowych (mężczyzny, kobiety albo inną), co jest zgodne z ideologią gender obwarowaną zapisami Agendy 2030 [Deklaracja: SDG 5]. Ostatecznie, w tym ujęciu człowiek zdaje się jedynie trybikiem w przyjaznej dla środowiska, ekonomicznej maszynie kształtowanej przez siły społeczno-gospodarcze we wszechświecie pozbawionym transcendencji czy boskości [tamże].

Wizja człowieka według Schwaba wydaje się doskonale współgrać z Agendą 2030 [Preambuła: ust. 5-10]. Zrównoważony rozwój, termin wieloznaczny, opiera się na

trzech filarach: społecznym, środowiskowym i gospodarczym, zgrabnie podsumowanych w preambule pięcioma „P”: *people, planet, prosperity, peace*, oraz *partnership* (ludzie, planeta, dobrobyt, pokój, partnerstwo). W ustępie dotyczącym ludzi czytamy: „Jesteśmy zdecydowani wyeliminować ubóstwo i głód, we wszystkich ich formach i wymiarach, a także zapewnić, by wszyscy ludzie mogli wykorzystywać swój potencjał w godności i poczuciu równości, żyjąc w zdrowym środowisku”. To, że pojawia się tu termin „ludzie”, a nie „osoba”, sugeruje, że ludzkość jest „jednym ludem”, z ukłonem w stronę ideologii gender (mężczyzna, kobieta, inne) i płynnej seksualności. Obecne wysiłki zmierzające do redefinicji pojęcia „kobieta” w celu objęcia nim mężczyzn, którzy uważają się za kobiety, mogą z kolei zostać wykorzystane do reinterpretacji każdego międzynarodowego dokumentu i postanowienia dotyczącego kobiet na poziomie międzynarodowym. Co więcej, fakt, że „godność” nie jest zdefiniowana, ani też poprzedzona określeniem „przyrodzona” (czy „transcendentna”), oznacza, że czysto materialne względy będą prawdopodobnie miały znaczenie decydujące, mogąc usprawiedliwiać eutanazję, aborcję czy sterylizację w imię godności. Podejście to wydaje się przypominać odniesienie do „ludu” w „Chińskiej Republice Ludowej” pod rządami KPCh, gdzie człowiek jest środkiem do realizacji projektów ekonomicznych, społecznych i politycznych określanych i narzucanych przez państwo, co WEF określa mianem kapitalizmu państwowego.

Podejście to różni się od podejścia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (UDHR) z 1948 r., gdzie „ludzkość” stanowi jedną „wspólnotę ludzką” [UDHR] [Preambuła: ust. 1, 5], której podstawą jest „osoba ludzka” [tamże; Preambuła: ust. 5], mężczyzna i kobieta [tamże], „obdarzeni rozumem i sumieniem” [tamże: art. 1], zawierający związek małżeński, aby stworzyć rodzinę, która jest „naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa” [tamże: art. 16]. Podstawowe prawa człowieka wypływają z „przyrodzonej godności” osoby ludzkiej [tamże; Preambuła: ust. 1, 5], której istotne cechy zostały ujęte w artykule 1. Wraz z wolnością religii i sumienia, o których mowa w artykule 18, przez dorozumienie potwierdza on zarówno materialny, jak i duchowy wymiar osoby. Oba te wymiary składają się na „integralny rozwój człowieka”, koncepcję szerszą od zrównoważonego rozwoju i promowaną przez Stolicę Apostolską.

Podsumowując, rozumienie człowieka według Schwaba jest niebezpieczne. Promuje on formę globalnego totalitaryzmu, w którym wartość czy znaczenie człowieka określa się na podstawie jego przydatności dla państwa współpracującego

z prywatnymi partnerami w czysto materialnym świecie. Jego promocja partnerstw PPP brzmi niemal jak rodzaj deifikacji tego nowego globalnego reżimu, który mógłby nakazać bezwzględne posłuszeństwo priorytetom i politykom Agendy 2030, a który jest wdrażany przez państwa narodowe poprzez umowy finansowe z pomocą wielkich korporacji technologicznych i medialnych. Krótko mówiąc, wizja Schwaba ma znamiona projektu marksistowskiego.

3. Stolica Apostolska i „wielki reset”

3a. Uwagi ogólne

Stolica Apostolska nie działa w próżni – ma określoną wizję Boga i człowieka [Katechizm 1994; Kompendium 2004]. Wychodzi od Trójjedynego Boga (Ojciec-Syn-Duch Święty), który stworzył świat i człowieka z miłości, aby przyciągnąć wszystkich ludzi do siebie. Niezbywalna godność człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boga opiera się na wartości osoby ludzkiej w Jego oczach, nadanej jej bezinteresownie jako Jego dziecku, które jest zdolne do komunii z Nim, co z kolei stanowi fundament równości istot ludzkich.

Człowiek nosi w sobie podobieństwo do Boga w samej swojej istocie, nie tylko w pamięci, intelekcie czy wolnej woli. Jesteśmy stworzeni do relacji miłości z Bogiem i innymi ludźmi, i jako tacy powinniśmy prowadzić uporządkowane życie, praktykując cnoty i mając na uwadze godność, pochodzenie i przeznaczenie człowieka, zawsze świadomi tragedii, która towarzyszy ludzkiej wolności – tego, że upadłe istoty ludzkie mogą wybrać odrzucenie Boga. Krótko mówiąc, ekonomia zbawienia jest historią miłości z trzema odrębnymi rozdziałami: człowiek-stworzenie, człowiek-grzesznik i człowiek odkupiony w Chrystusie.

To, że człowiek jest dzieckiem Bożym, oznacza, że jest on powołany do miłości jako członek rodziny, której pierwszym wyrazem jest rodzina ludzka, naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa, ufundowana na małżeństwie mężczyzny i kobiety trwających w miłosnym związku, który owocuje, opiera się na wierności i zawierany jest na zawsze; w którym przychodzą na świat i kształtowani są nowi obywatele. Członkowie rodzin i grupy rodzin tworzą większe społeczności, od pośrednich grup lokalnych, poprzez wsie, miasta, narody, aż do międzynarodowej wspólnoty narodów. Z kolei naturalna jednostka rodzinna wymaga ochrony ze strony szerszych grup społecznych i państwa.

Władza opiera się na społecznej naturze człowieka, a co za tym idzie – Boga, jako jej autora. Wszystkie osoby pełniące władzę zobowiązane są kierować się prawem

moralnym. Wartość systemu demokratycznego polega na tym, że zapewnia on wolne wybory, możliwość rozliczania wybieralnych urzędników z odpowiedzialności i zastępowania ich za pomocą pokojowych środków. Demokracja nie może jednak „sprzyjać powstawaniu wąskich grup kierowniczych, które dla własnych partykularnych korzyści albo dla celów ideologicznych przywłaszczają sobie władzę w państwie” [*Kompendium* 406]. Nie można także uznać, że „nie istnieje żadna ostateczna prawda, będąca przewodnikiem dla działalności politycznej i nadająca jej kierunek, [wówczas bowiem] łatwo o instrumentalizację idei i przekonań dla celów, jakie stawia sobie władza” [*Centesimus Annus* (CA): 46]. Potwierdza to historia, która „uczy, że demokracja bez wartości łatwo się przemienia w jawny lub zakamuflowany totalitaryzm” [tamże].

Aby relacje międzyludzkie rozwijały się w sposób harmonijny, muszą być przestrzegane kluczowe zasady, takie jak: dobro wspólne, sprawiedliwość, solidarność, pomocniczość. Zasady te, opracowane zgodnie z Pismem Świętym, tradycją i magisterium, Stolica Apostolska proponuje wszystkim ludziom dobrej woli.

Ponieważ człowiek jest stworzony do miłości i służby Bogu i innym, współpracuje i współdziała z innymi, aby stworzyć coś dobrego dla wszystkich ludzi i całej osoby, aby wszyscy mogli doświadczać wspólnego dobra. Definiuje się je jako „sumę warunków społecznych, które umożliwiają jednostkom, rodzinom i organizacjom pełniejsze i łatwiejsze osiągnięcie własnego spełnienia” [*Gaudium et Spes*: 26, 74; *Katechizm*: 1877-1948; *Kompendium*: 164-170].

Zasada sprawiedliwości – dawania drugiemu tego, co jest mu należne (lub co jest jego) – zakłada posiadanie i własność dóbr, a także istnienie dobra i zła opartych na obiektywnej prawdzie. Istnieją różne rodzaje sprawiedliwości w zależności od określonych stosunków społecznych [*Katechizm*: 2411]. Jednak poszanowanie praw i obowiązków to absolutne minimum; osoba ludzka jest powołana do działania w miłości, aby wyjść poza sprawiedliwość i oddać drugiemu to, co jest mu należne [*Caritas in Veritate*: 6]. To, czy prawo jest sprawiedliwe czy niesprawiedliwe, określa się w odniesieniu do prawa moralnego „wrytego głęboko w sercu człowieka” [*Pacem in Terris*: 5-6], które objawia mu prawe sumienie i którego głos „rozbrzmiewa w sercu nakazem” [GS: 16]. Prawo naturalne, ufundowane na naturze ludzkiej i przeznaczeniu człowieka, stanowi „wspólną płaszczyznę moralną, która jest właściwa dla wszystkich ludzi i na pewnym poziomie znana wszystkim ludziom” – coś fundamentalnego dla idei podstawowych praw człowieka [Budziszewski 2006: 21].

Zasada solidarności podkreśla społeczną naturę właściwą człowiekowi, równość każdej osoby w przyrodzonej jej godności, wynikające z niej prawa i obowiązki oraz wspólną i współzależną drogę, którą kroczy człowiek, zmierzając ku prawdziwej jedności etyczno-społecznej [*Kompendium*: 192-196]. Solidarność jest także cnotą moralną, która oznacza zaangażowanie się na rzecz dobra wspólnego: „dobra wszystkich i każdego człowieka” [tamże: 193].

Zasada pomocniczości uznaje *implicite*, że upadły człowiek ma tendencję do zawłaszczania sobie władzy i traktowania istot ludzkich jako „członków roju czy stada, zdominowanych przez presję kolektywu bądź wolę tyрана, który może kontrolować kolektyw” [Caldecott 2001: 21; zob. też: *Kompendium*: 185-188]. W konsekwencji zasada ta wymaga, aby autorytet czy władza były pełnione w służbie innym na najniższych bądź najbardziej lokalnych poziomach, zgodnie z dobrem wspólnym; poziomy te określają granicę autorytetu i władzy. W ten sposób „każdemu zapewniony jest maksymalny zakres do korzystania z własnej wolnej woli” [Caldecott], dzięki czemu – zgodnie z cytowaną wyżej zasadą dobra wspólnego – „pełniej i łatwiej osiąga własne spełnienie”. W ten sposób nie odrzuca się pojęcia hierarchii, jednak autorytet czy władza zawsze płynie w kierunku do podstawy i uzdalnia osoby ludzkie do działania w sposób wolny i odpowiedzialny [tamże: 22].

Połączenie zasad solidarności i pomocniczości prowadzi do opcji na rzecz ubogich – kochać i służyć najsłabszym, tym, którzy znajdują się na dole światowej hierarchii [tamże: 23]. Te dwie zasady są również niezbędne dla humanitarnego systemu ekonomicznego, opartego na właściwym rozumieniu osoby ludzkiej. System gospodarczy według filozofii socjalizmu i komunizmu jest z gruntu wadliwy ze względu na materialistyczną wizję człowieka, eliminację prawa własności prywatnej, pomniejszenie osobistej odpowiedzialności pracownika, zagrożenie dla rodziny, religii i samego istnienia Kościoła oraz brak pomocniczości, gdyż partia narzuca gospodarkę kontrolowaną przez państwo. Kościół ma za sobą długą historię instytucjonalnej walki z błędami zarówno socjalizmu, jak i komunizmu [np. *Dekret przeciwko komunizmowi* 1949; *Divini Redemptoris* 1937; *Nostis et nobiscum* 1849; *Quanta cura* 1864; *Qui Pluribus* 1846; *Quod Apostolici Muneris* 1878; *Rerum Novarum*, 1891].

Ustrój oparty na gospodarce kapitalistycznej lub wolnorynkowej promuje własność prywatną, motywuje pracownika i „obficie korzysta z pomocniczości”, ponieważ kontrola sprawowana jest na poziomie lokalnym [Caldecott 2001: 24].

Nieskrępowany kapitalizm stanowi jednak problem. Gospodarka wolnorynkowa musi być „ujęta w ramy systemu prawnego, wprzęgającej ją w służbę integralnej wolności ludzkiej”, aby uniknąć konsumpcjonizmu i innych nadużyć związanych z zachciankami i chciwością [CA: 42]. Mimo, że wydaje się on być „najbardziej skutecznym narzędziem wykorzystania zasobów i zaspokajania potrzeb” [CA: 34].

Pytanie brzmi, czy wizja promowana przez Schwaba, najwyraźniej akceptowana przez Stolicę Apostolską, o czym będzie mowa niżej, stanowi alternatywą czy też trzecią drogę, czyli rynek poddany „odpowiedniej kontroli ze strony sił społecznych i państwa [aby] zagwarantowane [było] zaspokojenie podstawowych potrzeb całego społeczeństwa”, zgodnie z właściwym rozumieniem człowieka [CA: 35]. „Trzeba więc nieustannie się angażować, aby kierunek kulturowy procesu integracji planetarnej miał charakter personalistyczny i wspólnotowy, otwarty na transcendencję”, działając na rzecz komunii i dzielenia się dobrami [CV: 42] oraz na rzecz zasady jedności w różnorodności, w sposób oczywisty przeciwstawiającej się kulturowemu zrównaniu i synkretyzmowi [CV: 26, 55]. Wymagałoby to zapewne od elit, które promują „globalny reset”, posiadania dobrze ukształtowanych sumień i stosowania procesu rozeznawania opartego na kryterium „miłości w prawdzie”, która dąży przede wszystkim do rozwoju „całego człowieka i wszystkich ludzi” [CV: 55].

3b. Stolica Apostolska i „globalny reset”

Stolica Apostolska za pontyfikatu papieża Franciszka wydaje się mieć własny program społeczno-gospodarczy, który zamierza realizować we współpracy z urzędnikami ONZ, podobnie myślącymi przywódcami światowymi oraz wpływowymi organizacjami pozarządowymi bądź organami międzynarodowymi. Papież Franciszek rozpoczął swój pontyfikat od zwrócenia uwagi na konieczność zakończenia międzynarodowego handlu ludźmi na całym świecie i zgromadził wokół siebie podobnie myślące osoby, zarówno wierzące, jak i niewierzące [Franciszek 2015a]. Został wezwany do zabiegania o uwzględnienie zapisów dotyczących handlu ludźmi w celach zrównoważonego rozwoju Agendy 2030 [San Martin 2015], a Stolica Apostolska była krytykowana za brak agresywnego lobbingu w kwestiach związanych z ochroną życia [Crane i Ballinski 2015]. W pierwszą rocznicę rozpoczęcia działań na rzecz realizacji tych celów Stolica Apostolska wysłała jednak do Organizacji Narodów Zjednoczonych „notę”, w której przedstawiła swoje zastrzeżenia i podtrzymała sprzeciw wobec dwuznacznego języka, przypominającego czasy światowych konferencji ONZ w latach 90.

Stolica Apostolska aktywnie wspiera globalne porozumienia ONZ w sprawie migracji i uchodźców [Gomes 2018] oraz posiada własne, afiliowane przy ONZ, globalne porozumienie na rzecz edukacji, którego celem jest „globalna zmiana mentalności” poprzez wychowanie „młodych ludzi do braterstwa, do nauki przewycięzania podziałów i konfliktów, promowania gościnności, sprawiedliwości i pokoju” [Watykański Globalny Pakt Edukacyjny]. Stolica Apostolska jest również zaangażowana w „edukację transformacyjną” [Watykańska Misja 4.7], która odnosi się do celu SDG 4.7 dotyczącego edukacji na rzecz „zrównoważonego rozwoju, globalnej edukacji obywatelskiej, edukacji środowiskowej, edukacji klimatycznej, edukacji na rzecz pokoju i praw człowieka oraz innych” i opiera się na „globalnym przywództwie” UNESCO [tamże].

Ponadto Stolica Apostolska wspiera „inkluzywny kapitalizm” poprzez Radę na rzecz Inkluzywnego Kapitalizmu wraz z jej siostrzaną Koalicją na rzecz Inkluzywnego Kapitalizmu [Bank of America 2020; Coalition for Inclusive Capitalism; Council for Inclusive Capitalism]. Thomas Storck [2021] twierdzi, że Stolica Apostolska współpracuje z długą listą „czołowych kapitalistów” (prezesów spółek, członków zarządu, urzędników), w tym z Fundacjami Rockefellera i Forda, a także z lady Lynn Forester de Rothchild; „krótko mówiąc, z wielu najbogatszymi ludźmi na świecie, ludźmi, którzy, w każdym razie jak dotąd, czerpali całkiem niezłe zyski z absolutnej autonomii rynków i spekulacji finansowych”. Storck jest sceptyczny wobec tych inicjatyw, sugerując, że tylko czas pokaże, czy „cały ten wysiłek jest czymś więcej niż tylko zabiegiem wizerunkowym, który ma sprawić, że ludzie będą mniej skłonni do gniewu z powodu swojego bezrobocia czy ubóstwa” [tamże].

Stolica Apostolska jest również otwarta na ruch klimatyczny, o czym świadczy encyklika papieża Franciszka poświęcona tematowi środowiska [Franciszek 2015b]. Bywa jednak krytykowana za udział w konferencjach ONZ na temat klimatu bez wypowiedzania się o jego negatywnych aspektach [Pentin 2021c].

3c. Stolica Apostolska i COVID-19

Stolica Apostolska była niezwykle aktywna w kwestii COVID-19, czego przedstawiono poniżej zaledwie kilka przykładów. W styczniu 2020 r. papież Franciszek [2020c] wystosował do Schwaba przesłanie z okazji pięćdziesięciolecia WEF. To doroczne spotkanie WEF w Davos w Szwajcarii było poświęcone tematowi „interesariuszy na rzecz spójnego i zrównoważonego świata”, w którym Stolicę Apostolską reprezentował kardynał Peter Turkson, Prefekt Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka.

W swoim orędziu Franciszek chwali WEF za zapewnienie „areny, na której wola polityczna i wzajemna współpraca mogą być ukierunkowane i wzmacniane na rzecz przezwyciężania izolacjonizmu, indywidualizmu i kolonizacji ideologicznej”. Franciszek podkreślał „nadrzędne przekonanie”, że „wszyscy jesteśmy członkami jednej rodziny ludzkiej”, z czego wynika „moralny obowiązek troski o siebie nawzajem” i „związana z nim zasada stawiania w centrum polityki publicznej osoby ludzkiej, zamiast dążenia do władzy lub zysku”. Podkreślał też konieczność „pełnego uwzględnienia wymiaru etycznego w poszukiwaniu rozwiązań obecnych problemów lub proponowaniu przyszłych inicjatyw”. Ubolewał nad „materialistycznymi lub utylitarnymi wizjami, czasami ukrytymi, czasami celebrowanymi, [które] prowadzą do praktyk i struktur motywowanych w dużej mierze, a nawet wyłącznie, przez interes własny”. Krytykował również wykorzystywanie „innych jako środka do celu”, co uniemożliwia „prawdziwie integralny rozwój człowieka”, który pozwala każdemu „być włączonym i przyczyniać się do wspólnego dobra” [tamże].

W grudniu 2020 r. Kongregacja Nauki Wiary [KNW 2020] uznała przyjmowanie szczepionki COVID-19 za „moralnie dopuszczalne”, mimo że „wykorzystały [one] linie komórkowe z abortowanych płodów w procesie badawczym i produkcyjnym”. W związku z trwającą pandemią KNW stwierdza, że „można używać wszystkich szczepionek uznanych za klinicznie bezpieczne i skuteczne z sumieniem pewnym, że ich stosowanie nie oznaczałoby formalnej współpracy przy aborcji, z której pochodzą komórki do ich produkcji”. KNW podkreśla oczywiście, że „nie ma zamiaru oceniać bezpieczeństwa i skuteczności” tych szczepionek i zaznacza, że „szczepienie nie jest w sposób normalny obowiązkiem moralnym i że, z tego powodu, powinno być dobrowolne”. Do kluczowych elementów rozeznania sytuacji należy zaliczyć uwzględnienie: 1) własnego sumienia przy podejmowaniu decyzji o szczepieniach; 2) powodów do odmowy przyjęcia szczepionek ze względu na powiązania z abortowanymi płodami lub z innych powodów (np. medycznych); 3) obowiązku dbania o dobro wspólne, czyli o ochronę „najsłabszych i najbardziej narażonych na niebezpieczeństwo”, oraz 4) obowiązku państw i organizacji do zapewnienia, by szczepionki były „skuteczne i bezpieczne” oraz „etycznie akceptowalne” i „dostępne”.

Jednak w przeciwieństwie do powyższych założeń, światowe elity zaproponowały wątpliwą interpretację dobra wspólnego, odrzuciły racjonalne ograniczenie środków tylko do najbardziej narażonych, odmówiły uznania powodów odmowy szczepień i wykorzystały przepisy prawne do wymuszania na ludziach

przyjmowania szczepionek. Papież Franciszek, występując w swoim własnym imieniu, zdaje się podążać tą samą drogą. Na przykład w sierpniu 2021 r., próbując zachęcić do masowego przyjmowania szczepień, określił zaszczepienie się aktem miłości [Watkins 2021], a w późniejszych wypowiedziach podkreślał swoje wątpliwości co do tego, czy istnieją jakiegokolwiek powody do odmowy przyjęcia szczepień [Associated Press 2021; Franciszek 2020c; Franciszek 2022a; Winfried 2022], a następnie sugerował, że przyjęcie szczepień na COVID-19 jest obowiązkiem moralnym [Franciszek 2022a; Winfried 2022]. Później, już jako suweren Państwa Watykańskiego, wydaje się odrzucać dokument KDW, zatwierdzając w październiku 2021 r. politykę „no jab, no job”, co według doniesień spowodowało, że trzech gwardzistów szwajcarskich opuściło służbę papieską, a kolejnych trzech „tymczasowo zawieszono po tym, jak odmówili zastosowania się do obowiązkowych” szczepień na COVID-19 [Pentin 2021d].

Ponadto 20 marca 2020 r. Franciszek zwrócił się do Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka (DPIHD) o „utworzenie Komisji, we współpracy z innymi Dykasteriami Kurii Rzymskiej i innymi organizacjami, w celu wyrażenia troski i opieki Kościoła nad całą rodziną ludzką stojącą w obliczu pandemii COVID-19” [Watykańska Komisja ds. COVID-19]. W słowach przywołujących na myśl wypowiedzi Schwaba, pandemia COVID-19 jest tam opisana jako kryzys definiujący to pokolenie, z którego możemy wyjść albo na lepsze, albo na gorsze. Obnażyła ona nierówności i niesprawiedliwości, które zagrażają dobrobytowi, bezpieczeństwu i życiu ludzi, a także zaostrzyła szereg powiązanych ze sobą kryzysów – gospodarczych, ekologicznych, politycznych i społecznych.

Komisja zamierza między innymi zapoczątkować „przemianę serc, umysłów i struktur w kierunku nowego modelu rozwoju” [tamże]. Pobieżne przejście strony internetowej Komisji stawia użytkownikowi przed oczami strony internetowe ONZ z ich kolorowymi sprawozdaniami ilustrowanymi fotografiami bezbronnymi ludźmi i zwięzłymi, jednostronicowymi broszurami informacyjnymi. Na stronie internetowej Komisji znajdują się również linki do zasobów WHO, Centers for Disease Control and Prevention (CDC), UNICEF i innych organizacji.

W opracowanym przez Komisję raporcie zatytułowanym *Prepare the Future* („Przygotować przyszłość”) z marca 2021 r. mowa jest o tym, że Komisja „inspirowała się [encyklikami] *Laudato Si'* i *Fratelli Tutti*”, zaledwie dwoma dokumentami z obszernych zasobów nauki społecznej Kościoła. Wzywa ona do „przygotowania

przyszłości poprzez naukę, refleksję teologiczną i współpracę z innymi, stawiając na pierwszym miejscu najmniejszych spośród nas” [tamże]. Pierwsza grupa robocza przygotowała m.in. opracowanie pt. *Lokalne praktyki i dobre praktyki*, gdzie pojawia się następujący fragment, kładący nacisk na pracę społeczno-polityczną: „Prowadzenie kampanii przez lokalne kościoły w celu zwalczania dezinformacji. Przystosowanie infrastruktury kościelnej dla osób w kwarantannie i na ośrodki leczenia COVID-19. Zapewnienie przez kapelanów wsparcia duchowego i przeszkolenie ich do monitorowania społeczności i wspomagania przy leczeniu. Zaangażowanie lokalnych kościołów w rzecznictwo polityczne wobec rządów krajowych” [tamże: 3].

Zgodnie z obecnymi założeniami globalnego podejścia do pandemii, w sprawozdaniu nie ma żadnej wzmianki o podstawowych prawach człowieka, w tym o wolności religijnej.

Warto zauważyć, że w odpowiedzi na jedną z encyklik, na których opierały się prace Komisji, *Fratelli Tutti* [Franciszek 2020a], esej opublikowany na stronie WEF opisuje ten dokument jako próbę „kształtowania tego, co zostało nazwane Wielkim Resetem globalnej gospodarki w odpowiedzi na zniszczenia spowodowane przez COVID-19” [Letzing 2020]. Do artykułu wybrano zdjęcie przedstawiające grupę księży modlących się z papieżem Franciszkiem, które na pierwszy rzut oka wygląda tak, jakby pochylali głowy na znak wierności. Zdjęcie to, jak sądzę, przemawia do tych, którzy chcieliby, aby Franciszek zachowywał się jak prezes spółki i zdecydowaną ręką zapewnił sobie posłuszeństwo wszystkich członków Kościoła katolickiego. Autor pisze: „Papież Franciszek w swojej encyklice krytykuje «dogmat wiary neoliberalnej», dodając, że «kruchość systemów światowych w obliczu pandemii pokazała, że nie wszystko można rozwiązać przy pomocy wolności rynku». Papież opowiada się za życiem politycznym niepodlegającym «dyktatowi finansowemu» i za uczynieniem godności ludzkiej centralnym punktem nowych, «alternatywnych struktur społecznych» [tamże].

3d. Uzasadnienia i krytyka

Wyraźnie widać, że Stolica Apostolska przyjęła ideę „globalnego resetu”. Pytanie brzmi, czy „spotkanie Stolicy Apostolskiej ze światem” jest spotkaniem, które stanowi niefortunne „dostosowanie się do świata”, zamiast być autentycznym wezwaniem do „nawrócenia w posłuszeństwie prawu Bożemu wypisanemu w każdym ludzkim sercu i objawionemu w całej pełni w zbawczym wcieleniu Syna Bożego” [Gockowski 2020].

Stolica Apostolska i jej zwolennicy utrzymują, że prowadzi ona dialog ze wszystkimi zainteresowanymi środowiskami i osobami (np. Jeffreyem Sachsem czy Melindą i Billem Gatesami), nawet tymi, które są generalnie wrogo nastawione do chrześcijaństwa i poświęciły całe życie dla realizacji celów przeciwstawnych wobec kluczowych elementów wiary katolickiej takich jak prawo do życia od chwili poczęcia [Pentin 2020a]. Uważają to za zgodne z duchową i moralną misją Stolicy Apostolskiej, opartą na Piśmie Świętym i nauce społecznej Kościoła. Kardynał Turkson stwierdza np., że Stolica Apostolska jest otwarta na inicjatywy w ramach „wielkiego resetu”: „Celem dla nas i z punktu widzenia papieża Franciszka jest wyobrażenie sobie porządku społecznego na nowo, z większą sprawiedliwością, równością, gdzie niesprawiedliwości społeczne zostały przewyżczone” [cyt za: Pentin 2021b].

Turkson wyznaje, iż wymiana informacji podczas spotkań z ONZ i WEF sprawia, że języki Stolicy Apostolskiej i WEF „zaczynają się teraz zbliżyć” [cyt za: tamże]. Zasadnicza różnica, zdaniem Turksona, polega na tym, że stanowisko Stolicy Apostolskiej jest zakorzenione w Piśmie Świętym. Stolica Apostolska twierdzi również, że ci, którzy sprzeciwiają się COVID-19 i związanym z nim politykom, zostali zahipnotyzowani przez dezinformację lub „teorie spiskowe” mówiące o nowym świecie kontrolowanym przez elity [tamże]. Franciszek zaprosił nawet organizacje katolickie do zaangażowania się w rozwiązanie problemu dezinformacji [Watkins 2022].

Inni z kolei twierdzą, że Stolica Apostolska wychodzi daleko poza dialog, inicjując i promując globalną wizję społeczno-ekonomiczną opartą na zasadach ekonomicznych i teologiczno-politycznych Trzeciego Świata, związanych z teologią wyzwolenia, która z kolei jest „antyzachodnia (a zwłaszcza antyamerykańska), antykapitalistyczna, postępową, promarksistowską i zasadniczo komunistyczną” przy „jednoczesnej pochwalie ubóstwa jako skutecznego narzędzia zbliżenia się do Boga” [Pentin 2021f].

Nie wymieniając bezpośrednio Franciszka, Kardynał Raymond Burke wypowiada kilka ostrych słów pod adresem przywódców Kościoła. Stwierdza: „[wielu] przejawiało godny pożałowania brak solidnej katechezy”, brak „rozumienia, jak Chrystus kontynuuje swoje zbawcze dzieło w czasach zarazy i innych klęsk” [cyt za: Gockowski 2020]. Krótko mówiąc, wierni nie otrzymują odpowiedzi od pasterzy, opartych na nieziennej wierze i moralności, ale „od świeckich menedżerów” [cyt za: Gockowski 2020]. Konsekwencje są poważne, nie tylko dla Amerykanów,

ale dla całej ludzkości. Według Burke'a przez ostatnie dwa lata skupialiśmy się na znalezieniu sposobu „rozumienia i ukierunkowania” naszego życia „w czasie choroby i jej zapobieganiu”, zamiast „w Bogu i w Jego planie dla naszego zbawienia” [cyt za: tamże].

Podobnie też, zgodnie z tym, co twierdzi Burke, niektórzy zakwestionowali analizę przedstawioną przez przywódców katolickich i ich autorytet, aby przymusić wiernych do poddania się eksperymentalnym szczepionkom i terapiom genowym, jak również towarzyszącym im politykom wiążącym się z nakazem noszenia masek i obowiązkowymi szczepieniami, przepustkami i zamykaniem kościołów [Buscemi 2021; Facchinei 2021; Gondreau 2022; Sullivan 2022; Sammut 2021; Smith 2021].

W maju 2020 r. ukazał się *Apel do Kościoła i świata*, skierowany do „katolików i wszystkich ludzi dobrej woli” [Pentin 2022c], podpisany przez ponad 80 sygnatariuszy, zarówno katolików, jak i niekatolików, m.in kardynałów Josepha Zena i Gerharda Müllera. Podkreślono w nim, że pod pretekstem COVID-19:

- 1) naruszono niezbywalne prawa obywateli, w tym „korzystanie z wolności kultu, wypowiedzi i przemieszczania się, [które] zostały ograniczone w sposób nieproporcjonalny i nieuzasadniony”;
- 2) władze celowo wywołują panikę „wyłącznie w celu trwałego narzucenia niedopuszczalnych form ograniczenia wolności, kontrolowania ludzi i śledzenia ich przemieszczania się”;
- 3) pewne „środki ograniczające [...] wywołały kryzys, który doprowadził do upadku całych sektorów gospodarki”, co z kolei sprzyja „ingerencji obcych mocarstw i ma poważne reperkusje społeczne i polityczne”.

Dlatego też sygnatariusze apelują do wszystkich ludzi dobrej woli o podjęcie działań w ramach swoich dziedzin dla zapewnienia, że „wieki cywilizacji chrześcijańskiej [nie zostaną] wymazane pod pretekstem wirusa i nie wprowadzona zostanie ohydna tyrania technologiczna, w której bezimienni i pozbawieni twarzy ludzie mogą decydować o losach świata, zamykając nas w wirtualnej rzeczywistości” [tamże].

Watykanista Edward Pentin w mocnych słowach zwraca się do przywódców Kościoła, poczynawszy od papieża Franciszka, a skończywszy na innych pracowników Kurii Rzymskiej. Twierdzi on, że: 1) przywódcy kościelni „milczeli i są współwinni” w obliczu poważnych krzywd wyrządzonych przez obowiązkowe

szczepienia, niebezpieczeństwa skutków ubocznych i lockdowny; 2) Franciszek, jako suweren Państwa Watykańskiego, dopuścił się niesprawiedliwości popełnianych przez innych światowych przywódców na swoim własnym terytorium, wprowadzając „jedne z najsurowszych na świecie nakazów szczepień” [2022b].

Podsumowanie

W niniejszym artykule przedstawiona została analiza stanowiska Stolicy Apostolskiej w odniesieniu do jej otwarcia się na „globalny reset” poprzez podejmowanie wzmożonej współpracy i współdziałania z globalnymi elitami, w tym urzędnikami ONZ i szefem WEF. Stolica Apostolska i jej zwolennicy uważają to za zgodne z duchową i moralną misją Stolicy Apostolskiej w świecie, opartą na Piśmie Świętym i zgodną z nauką społeczną Kościoła.

Nie wszyscy podzielają takie stanowisko. Niektórzy postrzegają globalny reset jako nowy totalitaryzm lub rodzaj globalnego komunizmu antyetycznego wobec duchowej i moralnej misji Stolicy Apostolskiej, Ewangelii i roztropnego stosowania społecznej nauki Kościoła. Twierdzą, że Stolica Apostolska zbłądziła, zbyt angażując się w tworzenie społeczno-politycznego nowego porządku świata z zainteresowanymi środowiskami i stronami, z których wiele jest wrogo nastawionych wobec chrześcijaństwa jako takiego lub też kieruje się agendą przeciwną wierze katolickiej.

Pozostaje pytanie, czy głos moralny Stolicy Apostolskiej został na tyle skompromitowany przez jej współdziałanie w różnych wielkich inicjatywach „resetowych”, że nie jest już w stanie kierować serc i umysłów ku naturalnemu prawu moralnemu, w odniesieniu do specyficznie chrześcijańskiego zadania, zawsze „motywowanego nadzieją czerpaną ze zbawczego dzieła Jezusa Chrystusa” [Benedykt XVI 2008]. Jako chrześcijanie wiemy, że „globalnym resetem” jest Jezus Chrystus. W swoim przemówieniu na otwarciu Soboru Watykańskiego II św. papież Jan XXIII stwierdził: „Chrystus zawsze jaśniej jako ośrodek historii i życia”. Podobnie w swojej pierwszej encyklice *Redemptor Hominis* [1979] św. papież Jan Paweł II stwierdza: „Odkupiciel człowieka, Jezus Chrystus, jest ośrodkiem wszechświata i historii. [...] «Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas» [...]. W tym zbawczym wydarzeniu dzieje człowieka w Bożym planie miłości osiągnęły swój zenit. [...] Ukształtował [On] przez swe Wcielenie ten wymiar ludzkiego bytowania, jaki zamierzył nadać człowiekowi od początku”.

Jako chrześcijanie nigdy nie możemy zapomnieć, że walka tu na ziemi ma charakter duchowy. Nigdy nie możemy lekceważyć nienawiści szatana do Boga i człowieka,

albowiem „Bóg tak umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał” (J 3,16). Jako chrześcijanie, kiedy modlimy się słowami *Ojcze nasz*, mówiąc „przyjdź królestwo Twoje”, „zobowiązujemy się zabiegać o jego nadejście, żyjąc w pokoju i dążąc do pokoju i sprawiedliwości dla wszystkich, którzy cierpią w naszych domach, w naszym miejscu pracy, wokół nas, w naszym świecie” [Magnificat 2021]. Jako chrześcijanie czynimy to ze świadomością, że choć powinniśmy dbać o swoje zdrowie, przecież to Bóg stworzył nas z miłości i z miłości podtrzymuje nasze istnienie [Schall 2018: 192].

Bibliografia

Książki, rozdziały monografii, artykuły

- Adolphe J., Szymanski M. (2021), *Catholic Lawyers Join Global Prayer for China Campaign*, Inside the Vatican Magazine, <https://insidethevatican.com/magazine/catholic-lawyers-join-global-prayer-for-china-campaign/> (23.06.2022).
- Adorney J., Miltimore J. (2022), *Cancel Culture Is Just Maoism With Less Killing*, The Federalist, <https://thefederalist.com/2022/08/10/cancel-culture-is-just-maoism-with-less-killing/> (08.10.2022).
- Associated Press (2021), *Pope Says He Doesn't Understand Why People Refuse Vaccinations*, CBC News, <https://www.cbc.ca/news/world/pope-vaccines-1.6176694> (06.22.2022).
- Blair D., (2022), *Sri Lanka Collapses and Dutch Farmers Revolt*, Daily Signal, <https://www.dailysignal.com/2022/07/15/sri-lanka-collapses-and-dutch-farmers-revolt-blame-green-policies/> (08.05.2022).
- Brownstein B. (2019), *The Myth that the World is Facing a Population Crisis*, Fee.org, <https://fee.org/articles/the-myth-that-the-world-is-facing-a-population-crisis/> (06.23.2022).
- Budziszewski J. (2006), *Natural Law for Lawyers*, ACW Press, Oregon.
- Buscemi G. (2021), *The Disconnected Elite*, Crisis Magazine, <https://www.crisismagazine.com/2021/a-disconnected-elite> (06.23.2022).
- Bushman D. (2008), *Pope John Paul II and the Christ-centered Anthropology of „Gaudium et Spes”*, Ignatius Insight, http://www.ignatiusinsight.com/features2008/print2008/dbushman_gaudiumetspes_jan08.html (08.09.2022).
- Chang J., Halliday J. (2006), *Mao. The Unknown Story*, Vintage, London.
- Colton E. (2022), *Dutch Farmers form „freedom convoys” to Protest Government's Strict Environmental*, Fox News, [ruleshttps://www.foxnews.com/world/dutch-farmers-form-freedom-convoys-protest-governments-strict-environmental-rules](https://www.foxnews.com/world/dutch-farmers-form-freedom-convoys-protest-governments-strict-environmental-rules) (08.05.2022).
- Cotovio, V., Soares I., Pedroso R., Reverdosa M.(2021), *COVID-19 is Killing Brazilian Babies at Alarming Rates. Many May Be Going Undiagnosed*, CNN, <https://edition.cnn.com/2021/06/30/americas/brazil-children-covid-deaths-intl/index.html> (22.06.2022).
- Crane P.B., Ballinski P. (2015), *Holy See Stresses Pro-life Creds at UN Amid Concerns over Statement on Sustainable Development Goals*, Life Site, <https://www.lifesitenews.com/news/holy-see-stresses-pro-life-creds-at-un-amid-questions/> (23.06.2022).

- Cristin R. (2017), *I padroni del caos*, liberilibri.
- Desmet M. (2022), *The Psychology of Totalitarianism*, Chelsea Green Publishing, Chelsea.
- Editorial Board (2022), *Justin Trudeau's Liberal Tyranny. Ottawa Is Now Freezing Bank Accounts As If the Truckers Are Terrorists*, WSJ, <https://www.wsj.com/articles/justin-trudeaus-liberal-tyranny-canada-truckers-emergency-powers-11645561913> (23.06.2022).
- Facchinei B. (2021), *Anti-Abortion Community Grapples with COVID-19 Vaccines Amid Pandemic*, Newsy.com, <https://www.newsy.com/stories/fetal-cells-in-vaccines-trouble-anti-abortion-activists/> (23.06.2022).
- Fidler D.P. (2021), *Case Against Pandemic Treaty*, Think Global Health, <https://www.thinkglobalhealth.org/article/case-against-pandemic-treaty> (08.07.2022).
- Fu E. (2022), *Jack Dorsey Calls for an End to the Chinese Communist Party*, The Epoch Times, https://www.theepochtimes.com/jacks-dorsey-calls-for-end-to-chinese-communist-party_4648085.html?utm_source=Morningbrief&utm_campaign=mb-2022-08-07&utm_medium=email&est=zm8hkWM138s65V%2BjPzpuL81OKryMKZupijEVRK0IcxmtFQM%2BBtGBL4%2BLHLJ4nt1ZLLI%3D (08.07.2022).
- Gat I., A. Kedem, M. Dviri, A. Umanski, M. Levi, A. Hourvitz, M. Baum (2022), *COVID-19 Vaccination BNT162b2 Temporarily Impairs Semen Concentration and Total Motile Count Among Semen Donors*, „Andrology”, t. 10, nr 6, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/andr.13209> (22.06.2022).
- Gockowski A. (2020), *Cardinal Burke. Forces of the Great Reset have used COVID to Promote an „Evil Agenda”*, Alpha News, <https://alphanews.org/cardinal-burke-forces-of-the-great-reset-have-used-covid-to-advance-evil-agenda/> (23.06.2022).
- Gomes R. (2018), *Holy See Backs UN's Global Compact on Migration*, Vatican News, <https://www.vaticannews.va/en/vatican-city/news/2018-12/holy-see-migrants-refugees-golbal-compact-dicastery-human-develo.html> (23.06.2022).
- Gondreau P. (2022), *Catholic Institutional Overreach and the COVID Vaccines. A Misplaced Exercise of Authority*, Questioni di bioetica & MedEthica – a Journal in Medical Science, Ethics, and Human Rights, <https://www.questionidibioetica.it/catholic-institutional-overreach-and-the-covid-vaccines-a-misplaced-exercise-of-authority/> (18.06.2022).
- Greene S. (2020), *St. John Paul II Knew the Dangers of Bad Anthropology*, <https://www.catholic.com/magazine/online-edition/jpii-anthropology> (08.09.2022).
- Grome H.N. i in. (2021), *Fatal Multisystem Inflammatory Syndrome in Adult after SARS-CoV-2 Natural Infection and COVID-19 Vaccination*, PubMed.gov, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34586059> (22.06.2022).
- Hemmati D.H. (2022), *How the WHO is Using a COVID-19 Pandemic Treaty to Create a New „Global Health Security Architecture”*, Daily Wire, <https://www.dailywire.com/news/how-the-who-is-using-a-covid-19-pandemic-treaty-to-create-a-new-global-health-security-architecture> (08.09.2022).
- Hickson M. (2021), *Cardinal Muller Decries the Great Reset*, Life Site, <https://www.lifesitenews.com/blogs/cardinal-mueller-decries-the-great-reset/> (23.06.2022).
- Hinchcliffe T. (2020), *Brazil Says „No” to Great Reset: „Totalitarian Social Control is not the Remedy for any Crisis”*, Sociable.co, <https://sociable.co/government-and-policy/brazil-says-no-great-reset-totalitarian-social-control-not-remedy-crisis/> (23.06.2022).

- Letzing J. (2020), *Here's The Pope's Prescription For Resetting the Global Economy in Response to COVID-19*, WEF, <https://www.weforum.org/agenda/2020/10/here-s-the-pope-s-prescription-for-resetting-the-global-economy-in-response-to-covid-19/> (23.06.2022).
- Li D. (2011), *Chinese City Uses COVID-19 App to Prevent Bank Protestors From Gathering, Depositors Say*, The Epoch Times, https://www.theepochtimes.com/chinese-city-uses-covid-19-app-to-prevent-bank-protestors-from-gathering-depositors-say_4535955.html (19.06.2022).
- Martens J. (2019), *The Role of Public and Private Actors and Means in Implementing the SDGs: Reclaiming the Public Policy Space for Sustainable Development and Human Rights*, w: *Sustainable Development Goals and Human Rights*, red. M. Kaltenborn, M. Krajewski, H. Kuhn, „Interdisciplinary Studies, Human Rights”, t. 5, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-30469-0_12 (06.22.2022)
- Marucci C.J. (red.) (1997), *Serving the Human Family. The Holy See at Major United Nations Conferences*, The Path to Peace Foundation, New York.
- Matikainen, O.A. (2019), *Sustaining the One-Dimensional. An Ideology Critique of Agenda 2030 and the SDGs*, Uppsala University, Disciplinary Domain of Science and Technology, Earth Sciences, Department of Earth Sciences, Independent thesis Advanced level (Masters Degree) (Two Years), <http://uu.diva-ortal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1326645&dswid=-9832> (08.05.2022).
- Mercola J. (2022), *This Is Why Bill Gates Wants to Reset the Food System*, Epoch Times, https://www.theepochtimes.com/wheres-the-beef-ask-bill-gates_4618359.html?utm_source=Health&utm_campaign=health-2022-07-26&utm_medium=email&est=Zmq5wtwc2fC2u%2FMgxbB%2Bmvg5jcCtWp6XQDnuBqJuR%2BYWx7P0QR3R2AU5%2FYfJMi1P1AE%3D (08.05.2022).
- Miltimore J. (2022), *Justin Trudeau Said He Admired China's Dictatorship. Canadians Should Have Believed Him*, Fee.org, https://fee.org/articles/justin-trudeau-said-he-admired-china-s-dictatorship-canadians-should-have-believed-him/?gclid=Cj0KCQjwxb2XBhDBARIsAOjDZ34UO2fqgQmIovzuOusRM6l5FdeWAPscziL0GbA6KPTtENvqODOAg_gaAjPXEALw_wcB (08.07.2022).
- Morrison C. (2022), *Four High-Profile Doctors Who Are Challenging the COVID-19 Response*, Washington Examiner, <https://www.washingtonexaminer.com/policy/healthcare/four-high-profile-doctors-who-are-challenging-the-covid-19-response> (06.18.2022).
- News Desk (2022), *No Jab, No Job, Italy's Over 50 Prohibited from Working without Vaccinations*, The Global Herald, <https://theglobalherald.com/news/no-jab-no-job-italys-over-50-prohibited-from-working-without-vaccination> (06.23.2022).
- Oltermann P. (2021), *„Austrians Queue for Covid Jabs” as Unvaccinated told to Stay at Home*, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/19/austrians-queue-for-covid-jabs-as-unvaccinated-told-to-stay-home> (23.06.2022).
- Sullivan E. (2022), *Dominican Moral Theologian. Why Vaccine Mandates Are Unreasonable*, EdwardPentin.Co.UK, <https://edwardpentin.co.uk/dominican-theologian-why-vaccine-mandates-are-unreasonable/> (20.06.2022).
- Pentin E. (2020a), *Are the Holy See and the United Nations too Close for Comfort*, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/news/are-the-holy-see-and-the-united-nations-too-close-for-comfort> (19.06.2022).

- Pentin E., (2021a), *Great Reset' Plan Parallels Some of Pope's Initiatives – But There's a Crucial Difference*, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/news/great-reset-plan-parallels-some-of-pope-s-initiatives-but-there-s-a-crucial-difference> (06.09.2022).
- Pentin E. (2021b), *The Holy See's Uncritical Support for COP26 Causes Concern*, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/news/holy-see-s-uncritical-support-for-cop26-causes-concern> (06.09.2022).
- Pentin E. (2021c), *3 Swiss Guards Resign, Commander Reportedly Threatened as Vatican Enforces Vaccine*, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/news/3-swiss-guards-resign-commander-reportedly-threatened-as-vatican-enforces-vaccine> (19.06.2022).
- Pentin E. (2021d), „Great Reset” Plan Parallels Some of Pope's Initiatives – But There's a Crucial Difference, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/news/great-reset-plan-parallels-some-of-pope-s-initiatives-but-there-s-a-crucial-difference> (20.06.2022).
- Pentin E. (2021e), *Italian Philosopher. The Great Reset „Feeds Secularization” and Paves Way for De-Christianized Society*, EdwardPentin.Co.UK, <https://edwardpentin.co.uk/italian-professor-the-great-reset-will-communize-capitalism-and-de-christianize-society/> (23.06.2022).
- Pentin E. (2022a), *The Deafening Silence and Grievous Complicity of Church Leaders during COVID*, EdwardPentinCo.UK, <https://edwardpentin.co.uk/the-deafening-silence-and-grievous-complicity-of-church-leaders-during-covid/> (22.06.2022).
- Pentin E. (2022b), *Cardinals, Bishops Sign Appeal Against Coronavirus Restrictions*, National Catholic Register, <https://www.ncregister.com/blog/cardinals-bishops-sign-appeal-against-coronavirus-restrictions> (19. 06.2022).
- Polumbo B. (2021), *Australia is under Dystopian Military Enforced Lockdown Despite Just 5 COVID Deaths a Day*, Fee.org, <https://fee.org/articles/australia-is-under-dystopian-military-enforced-lockdown-despite-just-5-covid-deaths-a-day/> (18. 06.2022).
- Rommen H.A. (1998), *The Natural Law. A Study in Legal and Social History of Philosophy*, tłum. Thomas R. Hanley, wstęp Russell Hittinger, Liberty Fund, Indianapolis.
- Sammut S. (2021), *Defense of the Common Good or Collaboration with Evil*, Crisis Magazine, <https://www.crisismagazine.com/2021/defense-of-the-common-good-or-collaboration-with-evil> (23.06.2022).
- San Martin I. (2015), *Pope Urged to Press UN on Fight Against Human Slavery*, Crux Now, <https://cruxnow.com/church/2015/04/pope-urged-to-press-un-on-fight-against-human-slavery> (23.06.2022).
- Schwab K., Malleret T. (2020), *COVID-19. The Great Reset*, Kindle Version, WEF.
- Schwab K. (2018), *Czwarta rewolucja przemysłowa*, Wydawnictwo Studio EMKA, Warszawa.
- Schwab K. (2022), *Kapitalizm interesariuszy. Globalna gospodarka a postęp, ludzie i planeta*, Onepress, Gliwice.
- Schwab K., Nicholas D. (2018), *Shaping the Future of the Fourth Industrial Revolution*, Crown Publishing Group, New York.
- Sheen F.J., (2020), *Communism and the Conscience of the West*, Refuge of Sinners, Indiana.
- Schall J. (2018), *The Universe We Think In*, The Catholic University of America Press, Washington.

- Slisco A. (2021), *Jordan Peterson Says COVID Vaccine Mandates Imitate Totalitarian States*, Newsweek, <https://www.newsweek.com/jordan-peterson-says-covid-vaccine-mandates-imitate-totalitarian-states-1648467> (18.06.2022).
- Smith D., Knipe K. (2022), *How the Prime Minister Stole Freedom*, Kindle Edition.
- Smith J.E. (2021), *The Fake Theology Behind Vaccine Mandates*, Crisis Magazine, <https://www.crisismagazine.com/2021/the-fake-theology-behind-vaccine-mandates> (23.06.2022).
- Storck T. (2021), *The Council for Inclusive Capitalism. Charade or Substance?*, Inside the Vatican, <https://insidethevatican.com/magazine/the-council-for-inclusive-capitalism-charade-or-substance/> (22. 06.2022).
- Thunder D. (2022), *When, If Ever, Are Vaccine Passports an Acceptable Tool of Disease Control in a Free and Open Society? A Normative Assessment*, Questioni di bioetica & MedEthica – a Journal in Medical Science, Ethics, and Human Rights, <https://www.questionidibioetica.it/when-if-ever-are-vaccine-passports-an-acceptable-tool-of-disease-control-in-a-free-and-open-society-a-normative-assessment/> (06.23.2022).
- Watkins D. (2021), *Pope Francis Urges People to get Vaccinated Against COVID-19*, Vatican News, <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2021-08/pope-francis-appeal-covid-19-vaccines-act-of-love.html> (29.06.2023).
- Watkins D. (2022), *Pope to Catholic Media. Check Facts but Always Respect People*, Vatican News, <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-01/pope-francis-catholic-media-consortium-fact-checking.html> (20.06.2022).
- Winfield N. (2022), *Pope on COVID-19 Vaccination says Health is a Moral Obligation*, ABC News, <https://abcnews.go.com/Health/wireStory/pope-covid-vaccines-health-care-moral-obligation-82175414> (22.06.2022).
- Wolf N., (2022), *The Bodies of Others. The New Authoritarians, COVID-19, and the War Against the Human*, Kindle Edition, All Seasons Press.
- Wolfe L. (2022), *Shanghai's Lockdowns Result in Starvation and Quarantine Enforcers Being Attacked*, Reason.com, <https://reason.com/2022/04/11/shanghais-lockdowns-result-in-starvation-and-quarantine-enforcers-being-attacked/> (23. 06.2022).
- Wu T. (2022), „*The Blood of Tens of Millions of Chinese on Its Hands*”. *US Lawmakers Decry CCP's Abuses as 400 Million Quit the Party*, The Epoch Times, https://www.theepochtimes.com/the-blood-of-tens-of-millions-of-chinese-on-its-hands-us-lawmakers-decry-ccps-abuses-as-400-million-quit-the-party_4648051.html?utm_source=Morningbrief&utm_campaign=mb-2022-08-08&utm_medium=email&est=vy%2BdZ7Hn6u9ATCO9nBpleK1UUwMOC08MuMuHjTeHVZ2KWn2EFo%2Bfit%2Byfb4x9ca8r8w%3D (08.08.2022).

Dokumenty międzynarodowe

- Karta Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz Statut Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości*, Dz.U. 1947 nr 23 poz. 90.
- Global Covid Summit Declaration (updated)* (2021), <https://doctorsandscientistsdeclaration.org> (18.06.2022).
- Global COVID Summit Declaration* (2022) <https://globalcovidsummit.org/news/declaration-iv-restore-scientific-integrity> (18.06.2022).

- Great Barrington Declaration of Medical and Public Health Scientists and Medical Practitioners* (2020), <https://gbdeclaration.org/> (18.06.2022).
- Rada Gospodarcza i Społeczna Organizacji Narodów Zjednoczonych (ECOSOC) (2021), *Lista organizacji pozarządowych posiadających status konsultacyjny przy ECOSOC na dzień 1 września 2019 r.*, E/2019/INF/5, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/055/43/PDF/N2105543.pdf?OpenElement> (18.06.2021).
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ (2004), *The Participation of the Holy See in the Work of the United Nations*, A/RES/58/314, https://www.vatican.va/roman_curia/secretariat_state/pdf-diplomazia/2004-july1-Resolution%20ONU%20Holy%20See.pdf (23.06.2020).
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ (2015), *Transforming our World. The 2030 Agenda for Sustainable Development*, A/RES/70/1, https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf (08.06.2022).
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ (2017a), *Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development*, A/RES.71/313, <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F71%2F313&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False> (08.06.2022).
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ (2017b), *Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development (Addis Ababa Action Agenda)*, A/RES/69/313, <https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2FRES%2F69%2F313&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False> (08.06.2022).
- UN-WEF Strategic Partnership Framework for the 2030 Agenda* (2019), <https://weforum.ent.box.com/s/rdlgipawkjxi2vdaidw8npbtyach2qbt> (18.06.2022).
- WEF Agreement with the Swiss Federal Department of Foreign Affairs* (2015), <https://www.admin.ch/gov/en/start/dokumentation/medienmitteilungen.msg-id-55987.html> (18.06.2022).

Dokumenty Stolicy Apostolskiej

Ogólne

- Benedykt XVI (2008), *Przemówienie Benedykta XVI na forum Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych*, <https://bip.brpo.gov.pl/pliki/12087687950.pdf> (10.11.2020).
- Benedykt XVI (2009), *Caritas in Veritate*, https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/pl/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate.html (10.11.2022).
- Franciszek (2015a), *Przemówienie do uczestników IX Sesji Plenarnej Papieskiej Akademii Nauk Społecznych*, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/papakadns_02052003 (10.11.2022).
- Franciszek (2015b), *Encyclical Letter Laudato Sí*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html (11.10.2022).
- Franciszek (2022a), *Przemówienie Ojca Świętego Franciszka do członków korpusu dyplomatycznego akredytowanego przy Stolicy Apostolskiej*, <https://www.vatican.va>.

- va/content/francesco/pl/speeches/2022/january/documents/20220110-corporo-diplomatico.html (10.11.2022).
- Franciszek (2020b), *Encyclical Letter „Fratelli Tutti”*, https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20201003_enciclica-fratelli-tutti.html (10.11.2022).
- Franciszek (2020c), *Podróż apostołska na Słowację. Konferencja prasowa w trakcie lotu powrotnego*, <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/speeches/2021/september/documents/20210915-bratislava-volo-ritorno.html> (06.22.2022).
- Franciszek (2020d), *Message to Klaus Schwab, Executive Chairman of the World Economic Forum*, https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/pont-messages/2020/documents/papa-francesco_20200115_messaggio-worldeconomicforum.html (06.19.2022).
- Jan XXIII (1962), *W świetle świtu. Przemówienie na otwarcie II Powszechnego Soboru*,
- Jan XXIII (1963), *Pacem in Terris*, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_xxiii/encykliki/pacem_in_terris_11041963.html (10.11.2022).
- Jan Paweł II (1979), *Redemptor Hominis*, https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_04031979_redemptor-hominis.html (10.11.2022).
- Jan Paweł II (1991), *Centesimus Annus*, https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_01051991_centesimus-annus.html (20.08.2022)
- Jan Paweł II (1998), *Fides et Ratio*, https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_14091998_fides-et-ratio.html (10.11.2022).
- Katechizm Kościoła Katolickiego* (1994), Pallotinum, Poznań.
- Kompendium Nauki Społecznej Kościoła* (2005), https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_pl.html (10.11.2022).
- KNW, Kongregacja Nauki Wiary (2020), *Nota Kongregacji Nauki Wiary na temat moralnej oceny stosowania niektórych szczepionek przeciw COVID-19*, <https://episkopat.pl/kongregacja-nauki-wiary-opublikowala-dokument-nt-szczepionek-przeciwcovid-19/> (10.11.2022).
- Sobór Watykański II, (1962), *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et spes”*, <http://ptm.rel.pl/czytelnia/dokumenty/dokumenty-soborowe/sobor-watykanski-ii/141-konstytucja-duszpasterska-o-kosciele-w-swiecie-wspolczesnym-gaudium-et-spes.html> (10.11.2022).
- Watykańska Komisja ds. COVID-19 (2021), *Report Prepare the Future*, <https://www.humandevlopment.va/content/dam/svilupoumano/vatican-covid19-response/reports/report-preparare-il-futuro/Report-Prepare-the-Future---VCC.pdf> (19.06.2022).

Dotyczące socjalizmu i komunizmu

- Leon XIII (1878), *Quod Apostolici Muneris*, https://www.vatican.va/content/leo-xiii/en/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_28121878_quod-apostolici-muneris.html (19.08.2022).
- Leon XIII (1891), *Rerum Novarum*, https://www.vatican.va/content/leo-xiii/en/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_15051891_rerum-novarum.html (19.08.2022).
- Pius IX (1846), *Qui Pluribus*, <https://www.vatican.va/content/pius-ix/it/documents/enciclica-qui-pluribus-9-novembre-1846.html> (19.08.2022).

- Pius IX (1849), *Nostis et nobiscum*, <https://www.vatican.va/content/pius-ix/it/documents/enciclica-nostis-et-nobiscum-8-dicembre-1849.html> (19.08.2022).
- Pius IX (1864), *Quanta cura*, <https://www.vatican.va/content/pius-ix/it/documents/encyclica-quanta-cura-8-decembris-1864.html> (19.08.2022).
- Pius XI (1931), *Quadragesimo Anno*, https://www.vatican.va/content/pius-xi/en/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_19310515_quadragesimo-anno.html (19.08.2022).
- Pius XI, (1937), *Divini Redemptoris*, https://www.vatican.va/content/pius-xi/en/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_19370319_divini-redemptoris.html (19.08.2022).
- Pius XII (1949), *Decree Against Communism*, <https://www.montfort.org.br/eng/documentos/decretos/anticomunismo/> (19.08.2022).

Notatki prasowe i raporty

- Bank of America (2020), *Press Release on Council for Inclusive Capitalism with the Vatican. A New Alliance of Global Business Leaders Launches*, <https://newsroom.bankofamerica.com/content/newsroom/press-releases/2020/12/the-council-for-inclusive-capitalism-with-the-vatican--a-new-all.html> (19.06.2022).
- International Catholic Jurists Forum (ICJF) (2022), *Press Release on the International Meeting of Catholic Scholars and Lawyers on COVID-19 Measures Wraps Up in Rome: Aquinas, Law & Politics in Times of COVID*, <https://www.accesswire.com/707068/International-Meeting-of-Catholic-Scholars-and-Lawyers-on-COVID-19-Measures-Wraps-up-in-Rome-Aquinas-Law-Politics-in-Times-of-COVID-24-25-June-2022> (08.07.2022).
- WEF (2010), *Everybody's Business. Strengthening International Cooperation in a more Interdependent World – Report of the Global Redesign Initiative*. <https://reports.weforum.org/everybodys-business-strengthening-international-cooperation-in-a-more-interdependent-world-info-2/> (23.06.2022).
- World Health Organization World Health Assembly Agrees to Launch Process to Develop Historic Global Accord on Pandemic Prevention, Preparedness and Response (2021) <https://www.who.int/news/item/01-12-2021-world-health-assembly-agrees-to-launch-process-to-develop-historic-global-accord-on-pandemic-prevention-preparedness-and-response> (08.07.2022).

Strony internetowe

- Coalition for Inclusive Capitalism, <https://www.coalitionforinclusivecapitalism.com/> (23.06.2022).
- Council for Inclusive Capitalism, <https://www.inclusivecapitalism.com/> (23.06.2022).
- Departament Spraw Społecznych i Ekonomicznych ONZ, *A Briefing Note on the Addis Ababa Action Agenda*, <https://www.un.org/esa/ffd/ffd3/wp-content/uploads/sites/2/2015/07/DESA-Briefing-Note-Addis-Action-Agenda.pdf> (08.06.2022).
- Departament Spraw Społecznych i Ekonomicznych ONZ, *Global Sustainability Report* <https://sdgs.un.org/gedr> (08.06.2022).
- Departament Spraw Społecznych i Ekonomicznych ONZ, Wydział Statystyki, *SDG Indicators Global Indicator Framework for the Sustainable Development Goals and Targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development*, <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/> (08.06.2022).

- End CCP, <https://endccp.com/> (08.07.2022).
- EPOCH TV, Trevor Loudan, Counterpunch (2022), *Globalism and Communism. The World Economic Forum „Deepens Relationship” with the CCP*, *Global Prayer for China Campaign*, <https://globalprayerforchina.org/> (23.06.2022).
- https://www.theepochtimes.com/world-economic-forum-deepens-relationship-with-the-ccp_4636873.html?utm_source=Enews&utm_campaign=etv-2022-08-04&utm_medium=email&est=ZzIgURPM2mKr5kroC3e76GTIQEV7GSADN1Q57GXk50oK0Fj9r13O71kjcdaoHFtUDY8%3D (08.05.2022).
- ICJF, International Catholic Jurists Forum, *Global Prayer for China Campaign Launched*, <https://icjurist.org/media/> (06.23.2022).
- Magnificat, <https://us.magnificat.net/> (23.06.2022).
- MedEthica (Questioni di bioetica & MedEthica – a Journal in Medical Science, Ethics, and Human Rights), <https://www.questionidibioetica.it/> (18.06.2022).
- Polityki Rady Europy, *Międzynarodowy traktat w sprawie profilaktyki i gotowości pandemicznej*, <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/coronavirus/pandemic-treaty/> (05.11.2022).
- UN Organizational Chart, https://www.un.org/en/pdfs/18-00159e_un_system_chart_17x11_4c_en_web.pdf (11.22.2021).
- Watykańska Dykasteria ds. Promowania Integralnego Rozwoju Człowieka, Watykańska komisja ds. COVID-19, <https://www.humandevlopment.va/en/vatican-covid-19-newsletter.html> (06.19.2022).
- Watykańska Misja 4.7, <https://www.mission4point7.org> (23.06.2022).
- Watykański Globalny Pakt Edukacyjny, <https://www.educationglobalcompact.org/en/global-compact-on-education/> (23.06.2022).
- WEF Building Blocks of the Great Reset, <https://www.weforum.org/agenda/2020/08/building-blocks-of-the-great-reset/> (12.06.2022).
- WEF Fourth Industrial Revolution, <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond/> (08.05. 2022).
- WEF The Great Reset, <https://www.weforum.org/focus/the-great-reset> (12.06.2022).
- World Youth Development Forum, <http://www.wydf.org.cn/en/index.htm> (08.05. 2022).